

GŁOS POMORSKI

DODATKI TYGODNIOWE: „SPRAWY KOBIECE“, „ŚWIATEK MŁODZIEŻY“.

Prenumerata miejscowa: Przy odbiorze w ekspedycji 2,50 zł, w agenturach miejscowych miesięcznie 2,55 zł, przez pocztę przy zamówieniu przez ekspedycję naszą 2,76 zł, wprost na pocztę lub u listowego miesięcznie 2,86 zł, kwartalnie 8,58 zł, dla Wolnego Miasta Gdańska 2,50 guld. gd., — pod opaską w Polsce 4,20 zł, do Gdańska 4,45 guld. gd., do Francji 15 fr. (z wysyłką co drugi dzień 13 fr., do Anglii 5 shll., do Stan. Zjedn. 80 cent. W razie nieprzewidz. wypadków, jak strajki, przeszkody techniczne itd. prenumeratorki nie mają prawa żądać niedostarcz. numerów lub zwrotu prenumeraty.

Ogłoszenia z Polski: Wiersz wysokości milimetra w dziale ogłoszeniowym na stronie 8-lamowej 12 groszy, w dziale reklamowym na stronie 1. (3 lam.) przed tekstem 90 gr. wśród tekstu 50 gr, za tekstem 40 groszy. Dla Woln. Miasta Gdańska wiersz m/m 8-lam w dziale ogłoszeniowym 0,12 guld. gd., wiersz m/m 3-lam. przed tekstem 0,90 guld. gd., wśród tekstu 0,50 guld. gd., za tekstem 0,40 guld. gd., dla Niemiec dochodzi 50% nadw., dla reszty zagranicy 100% nadw. Za tłumaczenia 20% nadw. **Rachunki są natychmiast płatne.** Administr. nie przyjmuje odpowiedzialn. za terminowe umieszczenie ogłoszeń.

Redakcja i Administracja
Grobłowa 27/29.

Grudziądz, wtorek, dnia 11-go maja 1926.

Telefon nr. 50 i 51.

Strajk powszechny w Anglii.

Policja strzeże porządku w porcie Liverpool.

W dzisiejszym numerze:

Sprzeczne wieści z Anglii — alarmy na temat rewolucji
Straszne nawałnice w Alpach — 180 pożarów, 60 wypadków śmierci.

Trzęsienie ziemi, wybuchy wulkanów na wyspach hawajskich — 363 osób zginęło podczas ucieczki na falach morskich.

Sukces naszych jeźdźców w Rzymie. — Podwójna katastrofa samochodowa.

Przyczyny strejku generalnego w Anglii.

Każdemu z nas jest wiadomem, że główną przyczyną wielkiej wojny światowej była rywalizacja kolonialna między Anglią i Niemcami i że Anglia zaniepokojona wzrostem niemieckiej floty handlowej, szukała tylko sposobności, by tanim kosztem pozbyć się rywalki.

W wojnie światowej najmniej popłynęło krwi angielskiej i nie zdewastowano wysp brytyjskich — przeciwnie podczas wojny wzrósł handel i przemysł angielski przez to, że głównie Anglicy dostarczali wszystkiego sprzymierzeńcom, ponieważ ich przemysłowe tereny były w ręku wroga.

Najlepsze interesa robili na węglu, bo nie mieli konkurencji węglowej niemieckiej. Po przyjaźniaku obdzierali swoich sprzymierzeńców i kraje neutralne. W czasie wojny eksploatacja węgla angielskiego doszła do najwyższych cyfr. Będąc panami rynku węglowego, bezwzględnie wyzyskiwali sytuację i ustanawiali dowolne ceny. Nie bacząc na koszty produkcji, bo te płacili sojusznicy, podwyższali płace górnikom, tak że ci przyzwyczaili się do życia więcej jak dostatniego, bo komfortowego. W ślad za płacą górników podniosły się zarobki innych robotników.

Tymczasem zakończyła się wojna. Przestały dymić komin fabryk, zajętych wyrobem amunicji, sprzętu wojennego i budową okrętów w miejsce zatopianych przez łodzie podwodne niemieckie.

Węgiel angielski stał się za drogiem, bo znalazł konkurenta w węglu niemieckim i polskim. Bilans handlowy dotychczas czynny stał się biernym. W roku 1924 wynosił eksport 800 milionów, a import 1 miliard 277 milionów funtów szterlingów, zaś w roku 1925 wynosił eksport 773 milionów, a import 1 miliard 332 miliony funtów szt.

Także gwałtownie spada eksport węgla angielskiego. W roku 1923 wywieziono go za 100 milionów f. szt., w 1924 r. za 72 milj., a w 1925 r. już tylko za 50 milj. f. szt. Kopalnie, nie mogąc wytrzymać konkurencji, ograniczyły eksploatację, a wydalając robotników stale, powiększali liczbę bezrobotnych. Przed wybuchem strajku liczba ich wynosiła przeszło milion, co obciąża budżet państwowy kosztem 21 milionów f. szt. Robotnik angielski, przyzwyczajony do życia komfortowego, nie chce zgodzić się na obniżenie płacy, zwłaszcza, że i w Anglii staje się życie co dzień droższe.

Nie trzeba zapominać, że dogmaty proroka Lenina znajdują wiele zwolenników wśród robotników angielskich, czego dowodem, że swego czasu górnicy angielscy żądali upaństwowienia kopalni.

Z przebiegu strajku aż nadto jest widocznym, że niestety nie ma on podłoża ekonomicznego, lecz społeczne. Nie można wątpić, że energiczny Rząd brytyjski opamięta groźną sytuację i strajk zlikwiduje; ale czy potrafi położyć na przyszłość tamę agitacji bolszewickiej? ... to pokaże przyszłość. (dr.)

PODZIĘKOWANIE P. WOJEWODY.

Wojewoda Pomorski Dr. Stanisław Wachowiak, nie mogąc osobiście podziękować urzędnikom, instytucjom społecznym i wszystkim tym, którzy z okazji jego imienin złożyli dowody życzliwości i pamięci — wyraża niniejszym ogólne serdeczne podziękowanie.

Wręczoną p. Wojewodzie do jego dyspozycji sumę 445 zł., zebraną z okazji imienin przez Policję Państwową, Stowarzyszenie Urzędników i personel urzędniczy Starostwa w Toruniu rozdzielił prezydent w myśl zlecenia p. Wojewody między potrzebujących najwięcej doraźnej pomocy ze sfer urzędniczych i policyjnych.

Błysło i zgasło...

Pomysł gabinetu specjalnego zaufania p. Prezydenta Wojciechowskiego okazał się nierealny. — Nieudana misja p. Wł. Grabskiego. — Odmowa ze wszystkich stron. Pan Piłsudski też nie chciał.

Warszawa, 10. 5. (AW.) Desygnowany na premiera b. premier i minister skarbu p. Władysław Grabski, wczoraj od rana rozpoczął pertraktacje, ze stronnictwami, natrafiając na trudności przy obsadzeniu tek ministra spraw wojskowych, oświaty, sprawiedliwości i skarbu.

Jako jeden z kandydatów na ministra skarbu wymieniany był p. Jerzy Zdziechowski, który jednakże nie przyjął proponowanej mu teki, ze względu na różnicę poglądów z Wł. Grabskim. Również p. Ponikowski nie przyjął teki ministra oświaty ze względu na zastrzeżenia natury gospodarczej.

Sensację wywołała rezolucja rady naczelnej N. P. R., wypowiedziająca się kategorycznie za rządem parla-

mentarnym. Na skutek tego p. Jankowski nie przyjął teki min. pracy i opieki społ.

P. Wacław Makowski (bezpartyjny radykał — sympatyk P. P. S.) uzależnił przyjęcie teki min. sprawiedliwości od porozumienia się p. W. Grabskiego z p. Piłsudskim.

Dwugodzinna rozmowa p. Wł. Grabskiego z p. Piłsudskim nie doprowadziła do rezultatu i b. Naczelnik Państwa oświadczył, że uważa za niemożliwe ponoszenie odpowiedzialności jako ministra spraw wojskowych do chwili, gdy trwają skutki błędów rządu tegoż Grabskiego w polityce gospodarczej państwa.

Na skutek powyższych trudności p. Władysław Grabski uznał za niemożliwe utworzenie gabinetu i o godzinie 12-tej w nocy złożył misję.

Pan Witos znowu na widowni.

Prezes „Piasta“ desygnowany na premiera. — Rokowania z stronnictwami rozpoczęte.

Warszawa, 10. 5. (godz. 11 m. 30). Po nieudanych zabiegach „centrolewu“, które wobec braku sił i programu były z góry skazane na niepowodzenie oraz po spełnieniu na nich usłowań p. Wł. Grabskiego — zjawia się znowu na widowni prezes P. S. L. („Piasta“) kandydat „grubej czwórki (Z. L. N., Ch. Dem., P. S. L.

i N. P. R.) p. Witos. Desygnowany na premiera, rozpoczął on niezwłocznie rokowania z poszczególnymi stronnictwami. Pertraktacje są obecnie w biegu. Rokowania potrwać zapewne dość długo. O rezultatach jeszcze nic nie wiadomo.

(Patrz: Z ostatniej chwili str. 4.)

Croźba bankructwa Anglii.

Strajk powszechny w świetle cyfr.

Londyn, 8. 5. Według pisma „Economist“ wynoszą wydatki na strajkujących 4 miliony funtów sterlingów tygodniowo, podczas gdy Anglia traci miesięcznie 140 milionów funtów tytułem strat gospodarczych.

Jeżeli strajk — pisze „Economist“ — potrwa dłużej, to nie jest wyłączone, że Anglia będzie zmuszona, albo sprzedać część swojego portfela zagranicznego, albo naruszyć rezerwy złota banku angielskiego.

Generalna ofenzywa Abd-El-Krima.

Paryż, 9. 5. Według wiadomości z terytorjum nieprzyjacielskiego, Riffeni mają podjąć natychmiast ofensywę.

Abd-el-Krim wzmocnił znacznie swoje wojska na froncie francusko-hispańskim oraz ochronę wybrzeży w obawie lądowania wojsk hiszpańskich.

Wyspy hawajskie w ogniu.

Wybuch wulkanów. — Trzęsienie ziemi. — 363 ludzi zginęło w rozrzuconych falach morza.

W dalszym ciągu nadciągają przerażające wieści o nowych wybuchach wulkanu Mauna na wyspach hawajskich.

Z głębin ziemi buchają płomienie do wysokości 300 metrów, a z trzech kraterów leją się bezustannie strumienie lawy.

Wieś Hoopuloa zniknęła już z powierzchni ziemi.

Mieszkańcy zagrożonej wyspy składają ofiary bogini Pele i znoszą do jej świątyni pieczone wieprze, owoce i napoje.

Ludność z załanej wioski uratowała się ucieczką na łodziach, wypływając na pełne morze.

Straszliwy orkan, szalejący na morzu, zdruzgotał łódki o nadbrzeżne skały, a z 365 ludzi ocalały jedynie dwie kobiety.

Wybuchy zagrażają miastu Hilo.

Prócz tego nastąpiło wielkie trzęsienie ziemi, które powaliło w gruzy kilkanaście domów, między innymi kościół ewangelicki.

Równocześnie zaszedł gwałtowny wybuch wulkanu Kilanea, który zdawał się być dawno wygasłym.

Imieniny p. Prezydenta Rzplitej.

Warszawa, 8. 5. Dzień Imienin p. Prezydenta Rzeczypospolitej odbył się w tym roku w ramach najskromniejszych.

Przyjęcie imienninowe, corocznie urządzone odwołano. P. Prezydent przeznaczył natomiast 4.000 złotych na

pomoc dla bezrobotnych.

Od rana zapisywały się w Belwederze liczne osobistości i delegacje z wizytami i życzeniami dla p. Prezydenta Rzeczypospolitej.

Polepszenie sytuacji w Anglii.

92 tysięcy ochotników.

Londyn, 8. 5. Liczba zgłaszających się do pracy ochotników dosięgła 92.000. Zarząd kolei Southernrailway komunikuje, że nie przyłączyło się do strajku 12.000 funkcjonariuszy, jak również 56 proc. personelu biurowego. Kompania kolejowa Westernrailway otrzymuje wciąż bardzo liczne zgłoszenia do pracy. Towarzystwo omnibusów wypuściło dziś na miasto nowych 300 autobusów.

ODPORNOŚĆ PRZECIWKO AGITACJI STRAJKOWEJ.

Londyn, 8. 5. Wszędzie daje się odczuwać wzrastającą odporność przeciw agitacji strajkowej. Sprawność komunikacji kolejowej i kolejowej stale wzrasta. Dziś zwiększono znowu ruch pociągów na liniach kolei parowych i elektrycznych w mieście i okolicach. Na ulicach Londynu ukazało się więcej autobusów i dorożek samochodowych różnego typu.

Naogół w całym kraju panuje spokój. Porządek utrzymywany jest przez wzmocnione oddziały policji. Wczoraj jedynie w okolicach podmiejskich Londynu wynikły drobne starcia z policją, która aresztowała 36 osób. Dotychczas nikt z robotników elektrowni miejskich w Londynie nie powrócił do pracy, stacje są jednak obsługiwane w sposób całkowicie zadawalający przez wykwalifikowanych robotników.

ZGŁOSZENIA DO PRACY.

Londyn. (AW.) Ilość ochotników, którzy zgłosili się do pracy w Londynie, doszła do 75 tys. ludzi. Dziś miało się odbyć wypłacenie regularnego wynagrodzenia

dla nich, którego koszt obliczany jest na 8 milionów tygodniowo.

WĘGLA NIE BRAK.

Londyn. (AW.) Ani w Londynie, ani na prowincji nie daje się dotychczas jaszkawo odczuwać brak węgla. Wobec nadchodzących z kilku stron wiadomości o większych ekscesach, wysłane zostały z Londynu na prowincję większe oddziały wojska. Rząd stanowczo zaprzecza pogłoskom o krwawych starciach wojsk z bezrobotnymi na prowincji.

RYCHŁY KONIEC STRAJKU?

Londyn. (AW.) Sekretarz rządu Hankey specjalnie wydelegowany jako jeden z okręgowych komisarzy do spraw strajku, dał w wywiadzie w prasie wyraz przekonaniu, że strajk zostanie w ciągu tygodnia ukończony.

POCIESZAJĄCE WIEŚCI

Londyn. (AW.) W całej Anglii daje się zauważyć coraz większy napływ robotników do pracy. W Londynie zgłosili się do pracy liczni kierowcy samochodów ciężarowych, tak, że ruch samochodów ciężarowych może być w części znowu podjęty. Prace przeładownicze w Liverpoolu zostały prawie w pełni utrzymane. W piątek zawinęło do portu 19 okrętów. Większa część funkcjonariuszy tramwajowych przystąpiła również do pracy.

Jaka droga pójdzie Europa według spostrzeżeń p. Sauerweina.

Gdzie tkwi niebezpieczeństwo dla Polski?

Amsterdam. (AW.) Tutejszy „Telegraphen“ zamieszcza artykuł znakomitości dziennikarskiej p. Sauerweina, w którym stwierdza nowe tendencje we Francji. Sojusz z Anglią jest coraz bardziej niepopularny. Wielu polityków francuskich zaczyna też coraz poważniej traktować koncepcję bloku południowego, wymiennego stworzenia wielkiego bloku południowego, wymiennego przeciw Niemcom z udziałem Małej Ententy,

Polski, a nawet państw bałtyckich względnie inną koncepcję ścisłej współpracy z Niemcami ze zgodą na wyrażenie się postanowień traktatu wersalskiego z wyjątkiem postanowienia co do Alzacji i Lotaryngii. P. Sauerwein widzi w pesymistycznych barwach przyszłość Europy, bezsilnej wobec wpływów kapitału amerykańskiego.

Połączenie Wenecji z lądem stałym.

Istnieje projekt połączenia Wenecji z lądem stałym. W tym celu jest projektowana budowa szosy z Mestre do Wenecji. Zdjęcie nasze przedstawia projektowany most kolejowy, któryby miał połączyć obie miejscowości.

Prowokacyjne kłamstwa litewskie.

Młodociany uczeń 28-mie letni.

Wilno. (AW.) Litewska gazeta, wychodząca w Wilnie „Wilniaus Aidas“ podając wiadomości o rewizji i aresztowaniach w Święcianach w nocy z 2 na 3 maja pisze, że aresztowani są wyłącznie „młodocianymi uczniami“ od II do VI klasy gimnazjum. Ta wiadomość

litewskiego pisma jest świadomym kłamstwem, obliczonym na wywołanie oburzenia wśród Litwinów po obydwu stronach granicy. Faktem jest, że z pośród 15 aresztowanych najmłodszy ma lat 19, kilku 20, jeden zaś 28 lat.

Reorganizacja rady L. N.

Pierwsze posiedzenie komisji odbędzie się w dniu dzisiejszym.

Przedstawiciele rządu brytyjskiego do komisji, powołanej do zbadania sprawy reorganizacji rady Ligi Narodów, wyjechali w sobotę z Londynu. Delegacji przewodniczy lord Cecil. Pierwsze posiedzenie komisji ma się odbyć w poniedziałek.

Program prac komisji jest obszerny i obejmuje szereg spraw, powstałych w związku ze sprawą rady Ligi, jej składem, terminem trwania mandatów członków niestających i systemem kolejności.

Należy przypuszczać, że w rezultacie badania spraw powyższych komisja znajdzie trwalsze rozwiązanie trud-

ności, które wyłoniły się podczas sesji marcowej. Mówiąc na posiedzeniu izby gmin w dniu 28 z. m. o stanowisku rządu brytyjskiego w sprawie przyszłych zmian rady Ligi, sir Austen Chamberlain określił je w tych słowach: W obliczu nowej sytuacji, wytworzonej na zgromadzeniu marcowym Ligi, rząd brytyjski oznajmił o swej decyzji rozważania sprawy organizacji rady Ligi, bez oglądania się na jakiegokolwiek poprzednie zobowiązania w kierunku podtrzymywania czyichkolwiek postulatów.

„REICHSTAG“ W OBRONIE DESPOTÓW.

Na ostatnim posiedzeniu parlamentu niemieckiego odrzucono wnioski socjalistów i komunistów o wyłączeniu bez odszkodowań rodzin b. panujących.

Za wnioski te głosowali tylko wnioskodawcy w liczbie 142 posłów, przeciw wnioskowi głosowało 236 posłów; 7 posłów, należących do frakcji demokratycznej, wstrzymało się od głosowania.

Rocznica.

1901 — 1926

Wrzesień — to etap w naszych dziejach.

Mieliśmy w naszej historii miejscowości, opromienione chwałą i radości: Psie Pole, Grunwald, Lublin, gdzie za-warto Unię, mieliśmy Kirchholm, Chocim, Wiedeń.

Mieliśmy w dziejach naszych porzobiorowych miejscowości krwią zapisane: Pragę, gdzie dziedz Suwarowa niemowięta na piki nadziewała, niezliczone miejscowości na Litwie i Podlasiu, gdzie kobiety i dzieci piekielne znosiły katusze, Kroże, gdzie morderstwa na bezbronnych językiem swym rozdzierały niebo.

Etapy to dziejów naszych w niewoli, etapy Kalwarji. Wrzesień — to miejsce innego rodzaju.

I tu płynęła krew polska pod Sokołowem 2 maja 1848, w roku nadziei i wiosny ludów, do której zniweczenia nie-mało się Prusy przyczyniły. Lecz nade wszystko z innych ona słynie bohaterów, bohaterów wiary, cichych, niepozor-nych dzieci wrzesińskich, co zwyciężyły najpotężniejszych w pancerz swej przemocy zakutych katów, co świat zdo-były.

20-ty maja 1901 r. to dzień uwieczniony w pamięci Wrze-siń i historii narodu polskiego; dzień to bowiem pierwszego czynnego, boleścią rodzicielską podyktowanego, oporu ludno-sci polskiej przeciwko nowemu barbarzyństwu odwiecznego wroga, niemieczni dzieci polskich nawet za pomocą.. nauki religij.

Epilog tych zajęć majowych t. zw. strajku szkolnego, to głośny proces w Gnieźnie, skazujący na 18 lat więzienia ro-dziców, ojców i matki, siostry i brać za to, że stanęli w o-bronie fizycznego, a przedewszystkiem duchowego dobra ma-łych, drobnych dzieci, za to, że podniesiono protest wobec katowań dzieci, za to, że ludność polska nie mogła się prze-konać do pacierza niemieckiego.

Proces w Gnieźnie, a właściwie wyprzedzające go i po-wodujące wypadki wrzesińskie miały znaczenie głębsze i rozleglejsze, niż na ogół sądzono. Wypadki wrzesińskie, to nie zwykłe zbiegowisko uliczne, to nie „Krawall“ jak pisali Niemcy, wypadki wrzesińskie, to nawet i nie rozpaczliwy krok matek i ojców występujących w obronie drobnych dzieci swoich przeciwko krzywdzie, jaką im się działa na ciele i duszy. „Sprawa Wrzesińska“ to protest instynktu polskiego przeciwko gwałtom, jakich w zaborze pruskim się dopusz-czano, to samozachowawczy popęd ducha polskiego, jak i w niej się objawił, to dowód, że ten duch polski, tępony syste-matycznie w tej dzielnicy, przecież jeszcze żył, wzmógł się, spotężniał, przenikał najgłębsze warstwy ludu, to fakt, który przed forum całego świata cywilizowanego wytoczył krzy-wdy nasze, zwrócił uwagę jego na to, że w sercu Europy miliony spokojnego ludu znosić musiały niedole, który mu otworzył oczy na pruską rację stanu i sławioną pruską kul-turę i cywilizację, to moment, który w dyplomacji powojen-nej nie miało zaważyć przy wskrzeszeniu Polski.

Nad „Sprawą“ tak donosiła, w dniu jej 25-lecia, nie me-żna przejść do porządku dziennego. To też obywatelstwo wrzesińskie zabrało się rąco do pracy, by godnie uczcić i upamiętnić tak ważną w historii naszej „Sprawę Wrzesińską“.

Wyłonił się komitet, złożony z wybitniejszych osób mia-sta i powiatu, uzupełniony członkami ówczesnego komitetu wrzesińskiego, na którego czele stanął p. starosta Charkie-wicz, w następującym składzie:

X. Berger; Charkiewicz, starosta; X. Fierek, dziekan; Fedyk, dyr. szkoły roln.; Gawęcki, rektor szkoły powsz.; Gimbut, kierownik szkoły wydz. m.; Konieczny, aptekarz; Krause, radny m.; X. Laskowski, prob. z Konarzewa; major Lutomski, właśc. ziemski z Stawu; Müller, sekr. Z. Z. P.; Ludwik Nowakowski z Poznania; Pradzyński, właśc. księ-garni; Romanowicz, dyr. gimn. państw.; Sadowska, kierow-niczka szkoły wydz. z; Stasiwski, insp. szkolny; Sołtysiak, burmistrz m. Wrzesiń; Szambelan, przewodn. rady miejskiej; Ziotecki, dyr. banku; X. prałat Stychel z Poznania.

Komitet powyższy ustalił jako dzień obchodu niedzielę, 16 maja, ze względu na fakt, że pierwsze doraźne kary dzie-ciom już 2 maja wymierzono i czas od dnia tego do wybu-chu czynnego oporu, tj. 20 maja, był codziennym świadkiem zmagania się dzieci z siłą pruskiego systemu germanizacyj-nego. Szczegółowy zaś program dnia tego wyznaczono na-stępująco:

O godz. 10: Zbiórka stowarzyszeń i gości na dziedzińcu Gim-nazjum Państwowego, stąd pochód do kościoła.

O godz. 10.30: Uroczyste nabożeństwo w kościele parafjal-nym.

O godz. 12: Pochód przed dawniejszą szkołę powszechną, tamże odsłonięcie tablicy pamiątkowej z następują-cym napisem: „Polacy! Nie zapomnijcie nigdy, że czasu niewoli wróg odwieczny katował tutaj dzieci wasze za ten gorące przywiązanie do wiary i mowy ojców. 1901—1926“.

O godz. 13: Uroczysta akademja w sali p. Bartkowiaka.

Na obchód powyższy zapowiedzieli już przyjazd swój wybitni przedstawiciele władz oraz liczni goście z całej Pol-ski.

Spodziewamy się, że uroczystość jubileuszowa znajdzie żywy oddźwięk nie tylko wśród obywatelstwa Wrzesiń i o-kolicy, nie tylko Wielkopolski, ale Polski całej.

Niechaj przypomni się znowu obecnemu pokoleniu i ca-łemu światu czasy niewoli naszej i bezprawia ongiś wobec narodu polskiego stosowane.

Niechaj przypomni się młodemu pokoleniu, które już w wolnej Polsce wzrasta i uczy się, jak cenić i szanować ma własną szkołę.

Niechaj przypomnienie siły i potęgi Ducha Polskiego cza-sów niewoli, którego wyrażicielami były dzieci wrzesińskie, wzbudzi w nas nową wiarę w nas samych, wiarę w niespo-żyta moc polską, z którą przejdziemy zwycięsko przez wszyst-kie wstrząsy dni obecnych w jasną, pełną chwały przy-złość.

W imieniu Komitetu:

(—) Andrzej Pradzyński

Wielka Akademia Katolicka

ku uczczeniu 35-letniej rocznicy Encykliki „Rerum Novarum“

odbędzie się w Grudziądzu

dnia 15-go maja (sobota) w sali „Hotelu Warszawskiego“ o godz. 8 wieczorem

(Szczegółowy program w najbliższych numerach „Głosu Pomorskiego“).

Alarmujące wiadomości o pogorszeniu stanu rzeczy w Anglii.

Pogłoski o możliwości rewolucji lub zamachu komunistycznym na państwo.

(Streszczenie tel. komunikatów A. W. z Londynu.)

RESZTKI WĘGLA.

Londyn. (AW.) Strajk rozszerza się w samem nieście na elektrownię. Także marynarze, zajęci w porcie londyńskim, częściowo dobrowolnie przystąpili do akcji strajkowej. Fabryki tekstylne idą resztkami węgla, gdy jednak posiadany zapas się wyczerpie, fabryki siłą rzeczy staną, powiększając liczbę niepracujących robotników.

BANDY ZBÓJECKIE.

Londyn. (AW.) Sytuacja strajkowa w dalszym ciągu zastrzona. Związek robotników kolejowych i transportowych chce uniemożliwić transport żywności. Mniejszym miasteczkom państwa coraz bardziej grożą napady band zbójceckich, które dokonały całego szeregu większych rabunków. Rząd zmuszony był do zmobilizowania policji pomocniczej w sile 50 tys. ludzi, grożąc w razie dalszych wykroczeń, bezwzględna akcją wojenną.

STARCIA I ARESZTOWANIA.

Londyn. (AW.) Ilość zająć ulicznych i poważniejszych ekscesy na tle strajku mnożą się w zastraszający sposób. W szerokich sferach społeczeństwa daje się zauważyć rozgoryczenie, skierowane zarówno do strajkujących, jak też i do rządu. W niektórych okęgach niszcza transporty i przeszkadzają ochotnikom ładować okręty. Z większych centrów dochodzą wiadomości o aresztowaniu dziennie po kilkadziesiąt osób na tle aktów sabotażu.

CHORZY MRA BEZ POMOCY.

Londyn. (AW.) Strajk w Londynie przybiera coraz bardziej niepokojący charakter. W trzech największych szpitalach zgasło światło, wobec czego musiano zaprzestać operacji i rentgenowania. Z powodu nie-

możności należytego dopatrzenia chorych kilku z nich zmarło.

FANTASTYCZNE POGŁOSKI.

Londyn. (AW.) O nastroju wśród ludności coraz to fantastyczniejsze pogłoski, krążące na temat możliwości wybuchu rewolucji w krótkim czasie względnie zamachów komunistycznych na rządy państwa. Rozszerzaniu się tych pogłosek sprzyja niedostateczność informowania społeczeństwa przez prasę wobec wychodzenia w całej Anglii nielicznych jedynie dzienników. Wobec tego rząd posługuje się na szeroką skalę komunikatami radiowymi, redagowanymi na użytek informacyjny najszerzych warstw, zaprzeczając szerzonym plotkom, że wojska użyte do tłumienia ekscesów bezrobotnych, odmówiły posłuszeństwa.

BEZROBOCIE I GWALTY.

Londyn. (AW.) W północnej części kraju sytuacja strajk. uległa nagłemu pogorszeniu. W Lancaster połowa robotników odmówiła pracy, w Hull i Sheffield niemal cała ludność robotnicza odmówiła pracy. Również niepokojące są wiadomości z północnej Irlandji. Z Rotttingham dochodzą wieści, że strajkujący chwycili się ponownie środka szerzenia ekscesów, zatamowawszy wszelki ruch uliczny.

ZMIANA RZADU?

Paryż. (AW.) „New York Herald“ donosi, że skutkiem nerwowego naprężenia i atmosfery strajkowej w Anglii, zdrowie Baldwin'a słabnie ucierpiał. Baldwin zamierza jednak chorobę przezwyciężyć i przetrzymać, jak można nadłużej, jeżeli jednak strajk w najkrótszym czasie nie skończy się, możliwym jest, że będzie zmuszony oddać rządy komisji gabinetowej.

Zdemaskowany zamach litewski.

Wykrycie tajnych organizacji. — Aresztowanie 50 osób. — Kompromitujące dokumenty.

Wilno, (A. W.) Na podstawie dotychczasowych wyników śledztwa w sprawie wykrytej w Święcianach organizacji młodzieży litewskiej można stwierdzić, że Litwini przygotowali się do akcji dywersyjnej na terenie Polski na dwóch frontach: północnym w powiecie święciańskim i południowym w powiecie suwalskim.

Na terenie Suwałk wykryto tajną organizację „szaulisów“, złożoną z młodzieży w wieku poborowym. Organizacja ta przeszła wyszkolenie armji litewskiej i na terenie Suwalszczyzny stanowiła kadry organizacji

dywersyjnej litewskiej. Głównymi ośrodkami tej organizacji są miejscowości Puńsk i Wiżany.

Dotychczas aresztowano i postawiono przed sądem około 50 osób. Obydwie organizacje święciańska i suwalska pozostawały w kontakcie z władzami litewskimi.

Podobno w ręce władz wpadły dowody, że młodzież litewskiego gimnazjum w Święcianach utrzymywała łączność z litewskim naczelnikiem powiatu Uciańskiego.

MIECZYŚLAW SMOLARSKI.

Poszukiwacz złota.

Powieść z tajemnic polskiej alchemji.

— Odchodzę — powiedziałem — głos alchemika. — Duch mój długo jeszcze będzie błądzić po ziemi, zanim odejdzie w kraje wyższe i nieznane. Przez wiele lat, szukając prawd, dochodziłem do wiedzy, gdy zdobyłem ją, wiedza kazała mi szukać prawd nowych. Wiem, iż i teraz oczy moje olśniewają rzeczy nowe i nieznane oczekują mnie zagadki, gdyż coś stałoby się inaczej z ciekawością i tęsknotami mej duszy, które pozostały w niej, choć poznałem największą tajemnicę ziemskiego świata.

— A zatem, panie, nie znaleźliście eliksiru życia, wy, którzy odkryliście tajemnicę złota?

— I cóżby mi przyszło z tego, gdybym ją odkrył! Niech wystarczy ci to na razie, iż żaden ze znanych leków nie może mi pomóc. Zrozumiałem, iż droga uczonego wiedzie od pojęć niższych do wyższych. Człowiek zmienia się i prawdy zmieniają się, chociaż trwają złe i dobre. Ponad jednostka jest naród, ponad narodem ludzkość. Stąd nazwisko, które wybrałem sobie: „Cosmopolitanus“. Gdy uzyskałem upragnione panaceum alchemiczne, przestałem pragnąć użyć go. Objętym mogłem stać się na bóle ciała, ale nie umiałem znieść bólu duszy. Musiała ona znieść te same cierpienia, które są udziałem całej ludzkości, jeno przyjmowała je głębiej, bolała nad nimi bardziej, głębią pustką widziała nieraz tam, gdzie oczy innych jej nie dostrzegły. Oddałem ci przed chwilą w ręce jeden z największych moich skarbów. Użyj go! Gdybyś chciał dowiedzieć się więcej, szukaj sam, lub szukaj wśród pism, które po mnie pozostały. Powiedz mi jednak jedno! Wiesz dobrze, iż my, alchemicy, badając wiedzę tajem-

na, poznaliśmy zarazem magię czarną i białą! W niej jest potęga nasza i zarazem niejeden z naszych grzechów. Świadomość naszą pilnie ukrywamy przed światem. W uczoności swej zaszedłeś bardzo daleko, nie mogą więc obce ci być praktyki, które przysły do nas ze Wschodu. Nie próbowałeś nigdy użyć owych zaklętych sił do pogrzebienia osobistego wroga, do zniszczenia tego, kto cię upokarzał wyższością swego stanu i okazywaną ci pogardą? Gdyż ja wiem, że stan twój nie jest wysokim tak, jak ludzie sądzą, Sędziwoju.

Pan mój nie odpowiadał, a Seton rzekł jeszcze:

— W duszy masz porywy wielkie i szlachetne, ale nie wiem, czy nie mami jej jeszcze próżny blask. Ludzkość dla ciebie w tej chwili mniej jeszcze znaczy, niż ty sam. Wskazówki wszystkie znajdziesz przy mnie w razie mojej śmierci. Pamiętaj o dacie ośmnastego marca przyszłego roku.

Pan mój wstał z krzesła, poruszył się. Wstydząc się, iż stałem się mimowolnym świadkiem tej rozmowy, oddaliłem się i na palcach zszedłem na dół.

XXVI.

Seton umarł i pogrzebion został na cmentarzu przy kościele św. Florjana. Przez długie lata widywałem tam płytę kamienną, na której napis był po łacinie i po hebrajsku: „D. O. M. Tu leży człowiek, który posiadał kamień filozoficzny. Zwał się „Cosmopolitanus“. Grobowiec ten wystawił mu Michael Sendigovius“. Albo jednak kamieniarz wyrzył napis zbyt płytko, albo dostarczył piaskowca łichego gatunku, albo też działały inne i kpańszczyzy jakiegoś przyczyny, gdyż, gdy po upływie jakiegoś lat dziesiątka odwiedziłem znów ten grobowiec, z napisu nie było już ani śladu, a cała płyta głęboko w ziemię się zapadła.

Wieczorem przed śmiercią wezwał mnie do siebie i łaskawie udzielał mi różnych rad, które potem szczęście w życiu mi przyniosły. Upominał, bym pozostał pra-

wym i uczciwym. Przepowiedział mi życie długie i dojsię do dostatków, co, jak stwierdzam dziś, miało się sprawdzić.

Po Setonie pozostało nam tylko kilka zapisków, skreślonych drżąca ręką, a przeznaczonych dla mego pana. W kilka dni później jak błyskawica rozeszła się w mieście wiadomość o jego śmierci. Ciekawi próbowali dotrzeć do nas, inni chodzili tłumnie oglądać jego grobowiec. Wieści o tem dostały się aż do pana marszałka Wołskiego, który raczył odwiedzić mego pana, przynosząc mu jakiś list, otrzymany z Pragi. List ów miałem wkrótce przypadkowo przeczytać. Właśnie wtedy jednak, gdy obudziła się wokół największa ciekawość, opuściliśmy z panem naszym Kraków i wyjechaliśmy do Głogowa na Śląsku. Zamieszkaliśmy tam w zajeździe przy rynku.

Nie znalazłem celu tej podróży i ze zdziwieniem pewnym dowiedziałem się, iż zajęliśmy z panem mym pokój, w którym przebywał ongi przez kilka dni Seton, gdy jechał do Drezna.

Wieczorem, gdy wszyscy położyli się już do snu, my we dwóch oddaliśmy się niezwykajnemu zajęciu. Odszukaliśmy w izbie swej spory kwadrat, wycięty w deskach podłogi. Po wyjęciu gwoździ, siedzących dość luźno i po dźwignięciu desek, zobaczyliśmy czworobok dość głęboki, w którym leżała skrzynka z czarnego drzewa, inkrustowana pięknie złotem, o świetniejszym bodaj blasku, niż złoto zwyczajne. Na środku wieka znajdowała się ozdoba intarsja z drzewa nieznanego mi, przedstawiająca krzyż i różę.

Przy wydobywaniu skrzynki przez jakąś szczelinę wysypała się odrobina czerwonego proszku. Ze zdumieniem podniosłem oczy na Sędziwoja. Wzrok nasz rozumił się. Trzymaliśmy w rękach jeden z największych skarbów świata i połączyło nas teraz ze sobą posiadanie jednej z największych jego tajemnic!

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Jaś i Halka.

4. Kupiec co się zowie...

„Dobry wieczór panu! Tu za te trzy grosze O najlepszą pastę na obuwie proszę.“
„Najsłynniejszą w świecie służę, anioleczku: Pasta Erdal“ z żabką tu, na pudeleczku.“

*) „ERDAL“ z żabką na puszcze — to prawdziwe dobrodziejstwo dla skóry.
Wyrób krajowy.

ZBRODNICZY ZAMACH W KOMISARJACIE RZADU.

Warszawa, 7. 5. Terenem niezwykłego zamachu stały się dziś biura komisariatu rządu.

Oto około godz. 11 rano do biura wydziału administracyjnego, którego kierownikiem jest p. Janusz Gorzechowski, przybyła jakaś około 30-letnia kobieta, która jąla dopytywać się właśnie o p. Gorzechowskiego. W tym czasie p. Gorzechowski zajęty był rozmową przez telefon.

Gdy nieznajoma weszła do pokoju p. G., nagle sięgnęła po ukrytą w torebce buteleczkę z płynem i całą zawartość wylała na odwróconego do niej tyłem p. Gorzechowskiego. P. G. chwycił oburącz za twarz, wydając przeraźliwy okrzyk. Do pokoju zbiegli się wszyscy pracownicy. Okazało się, że płyn, którym został p. Gorz. oblan, był to kwas siarczany.

Natychmiast zawezwano pomocy lekarskiej. Stwierdzono, że G. jest poparzony, na szczęście wszakże nie groźnie.

Sprawczynię zbrodninowego zamachu ujęto. Jest to Katarzyna Woźniak. Podobno niegdyś była ona służącą w domu rodziców p. G. i po wydaleniu postanowiła dokonać aktu zemsty na p. G.

KATASTROFA DWÓCH SAMOCHODÓW.

Triest, 8. 5. W pobliżu Raguzy rozbił się samochód, wiozący nowożeńców. Panna młoda poniosła śmierć na miejscu, pan młody uległ zmiążdżeniu obydwóch nóg.

Drugą samochód z gośćmi weselnymi, mijając rozbite auto, spadł do morza; wszyscy pasażerowie utonęli.

KŁĘSKA PASICZA.

Z Jugosławji donoszą: Były prezes radykalnego klubu, Luba Jovanović, który niedawno na żądanie h. premiera Pasicza został wyłączony z partji radykalnej, został dziś wybrany prezesem grupy unij. międzyparlamentarnej Jugosławji. Wybór ten oznacza klęskę Pasicza i wywołał wielkie wrażenie w kręgach politycznych.

KONGRES SOKOŁÓW W PRADZE CZESKIEJ.

Sokolstwo czeskosłowackie powzięło uchwałę, aby na kongres sokołów, który odbędzie się w czerwcu, zaproszono wszystkie rządy z wyjątkiem rosyjskiego.

Uchwała zaznacza, że zaproszone będą Niemcy, Austria i Węgry, co przy wielkiej roli, jaką sokolstwo gra w narodowym życiu Czechosłowacji, ma wielkie znaczenie polityczne.

Z ostatniej chwili.

Witos pracuje.

Przypuszczalny skład nowego gabinetu.

Warszawa, 10. 5. — godz. 12 w południe. — Wedle krążących pogłosek ministrem spraw wewnętrznych zostanie sen. Smólski (Chrześc. Dem.), min. spraw zagranicznych — p. Wielowiejski, ambasador pol-

ski w Bukareszcie, ministrem spr. wojsk. — gen. Małczewski, dowódca O. K. Warszawa.

Resztę tek zatrzymają prawdopodobnie dotychczasowi ministrowie.

Atak francusko-hiszpański.

Paryż. (AW.) Rozpoczęła się tu na całej linii po huraganowym przygotowaniu artyleryjskim ofensywa francusko-hiszpańska. Akcja wojsk popartą była przez lotników francuskich, bombardujących pozycje riffe-

nów.

Riffeni są, zdaniem kół wojskowych francuskich, wyczerpani, co stwarza dla rządu francuskiego nadzieje na dokonanie szybkiego zwycięstwa.

Austria macza palce

w antyeuropejskim traktacie Niemiec z Bolszewją.

Konsulaty kanclerza Rameka. — „Neue Freie Presse w źródle polskim. — „Niedźwiedzia przysługa“.

Wiedeń, 9. 5. Tutejsza „Neue Freie Presse“ ujawniła niechcąc, iż kanclerz Ramek musiał mieć jakieś konszachty z Berlinem w związku z niemiecko-sowieckim traktatem.

Wynika to z oświadczenia „N. Fr. Pr.“, że Austria nie zdradziła nikomu przygotowań, czynionych do zawarcia tego układu i że rewelacje pism angielskich o tej

sprawie pochodziły ze źródła polskiego.

To wystawienie przez „N. Fr. Pr.“ kanclerzowi Ramekowi świadectwa lojalności wobec Berlina jest z punktu widzenia dobra Austrii niedźwiedzią przysługą, bo ujawnia jakieś tajne z Berlinem porozumiewanie się Wiednia, o czym w tym wypadku europejski świat polityczny nie wiedział.

Jeźdźcy nasi w Rzymie odnoszą nowe trjumfy.

Por. Szosland zdobył puhar i 12 tysięcy lirów.

Rzym, 9. 5. Piąty dzień międzynarodowych konkursów hipicznych, zakończył się nowym triumfem jeźdźców polskich.

W biegu na przestrzeni 800 mtr. z 14 przeszkodami

o 130 cm. wysokości, zwyciężył brawurowo por. Szosland na „Morinucie“ zdobywając puhar i 12000 lirów. Bieg ten był najtrudniejszą konkurencją w całych konkursach. Startowało 140 jeźdźców.

Tajemniczy protektorzy

czyli oczwista skąd pochodzą fundusze.

Toruń, (A. W.) W dzienniku niemieckim, wychodzącym w Choźnicach, ukazało się ogłoszenie wielkich rozmiarów, które w tłumaczeniu brzmi następująco: „W tych dniach będziemy mieć dla naszych członków większe kwoty pieniędzy do wydania. Bankverein Choźni-

ce“. W momencie, kiedy banki polskie przy obecnym braku gotówki nie posiadają poważniejszych kapitałów na pożyczki, mimowoli nasuwa się pytanie, skąd Bank ten czerpie pieniądze dla swych klientów.

Książę Windischgrätz przed sądem

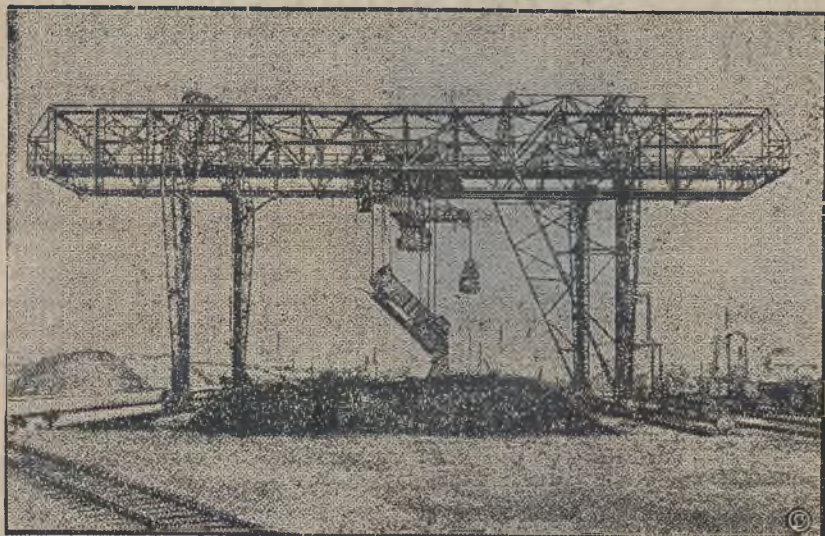
za sfabrykowanie około 30 mil. franków.

Budapeszt, 8. 5. Dzisiaj rozpoczęła się rozprawa sądowa o fałszerstwo banknotów frankowych. Ogółem oskarżonych jest 24 osób.

Nadosy przyznaje się do winy, a na zapytanie, w jaki sposób zamieszany został do sprawy, oświadcza, iż Windischgrätz przyszedł do niego mniej więcej przed czterema laty i powiadomił go o planie fałszowania i puszczania w kurs franków francuskich celem zdobycia pieniędzy na działalność patrijotyczną. Nadosy uznał wówczas plan za bezmyślny i niemożliwy do wykonania. Nieco później Windischgrätz zwrócił jego uwagę na niemożliwość urzeczywistnienia zamierzonych celów patrijotycznych z powodu braku środków pieniężnych.

Książę Windischgrätz oświadcza, iż nie poczuwa się do winy, gdyż działał wyłącznie w celach patrijotycznych. Pomysł fałszerstwa nie pochodzi od niego, nie pochodzi jednakże i z zagranicy. Instytut Kartograficzny wypełnił tylko otrzymane rozkazy. Ogółem zostało sfabrykowanych 29.370 biletów tysiąc frankowych, których część została spalona, jako źle udane. Działalność miała na celu szkodzenie wyłącznie bankom i firmom francuskim.

B. dyrektor Instytutu Kartograficznego Haits nie uważa się za winnego, był bowiem przekonany o patrijotycznych celach przedsięwzięcia.

Z dziedziny wynalazków.

Ostatnio zbudowany został specjalny lewar celem szybkiego wyładowywania wagonów węglowych. Dzięki temu wynalazkowi można już w ciągu godziny wyładować całkowicie 40 wagonów.

Przesilenie w Rumunji.

Bukareszt. (AW.) Sensacyjną niespodzianką było podanie się do dymisji gabinetu gen. Avarescu w trakcie najbardziej gorących rokowań o blok partii gen. Avarescu z liberałami i dokonanego już porozumienia z mniejszością niemiecką, węgierską i bułgarską, mającego na celu zapewnienie gen. Avarescu przy najbliższych wyborach dostatecznej ilości gabinetu Bratianu bezwzględnej większości głosów parlamentu.

Przesilenie rządowe wybuchło na tle odrzucenia no-

wej taryfy celnej przez króla, co przez niektóre tutejsze sfery polityczne było komentowane jako krok dokonany w porozumieniu z b. premierem Bratianu, mający na celu udaremnienie planów gen. Avarescu, co do umocnienia się przy władzy. Nieprzyjęcie dymisji przez króla każe sceptycznie odnosić się do tych pogłosek. Mimo to wobec stanowiska rządu gen. Avarescu w sprawie nowej taryfy celnej, położenie jest uważane za krytyczne.

M. SMITH

przywódca angielskich strajkujących górników.

NEDZA URZĘDNIKÓW SOWIECKICH.

Wedle doniesień pism moskiewskich, Komitet centralny związku urzędników sowieckich rozważał wyniki ankiety przeprowadzonej w sprawie pensyj urzędników.

Ankieta stwierdziła, iż 25 proc. urzędników bolszewickich zarabia 15 rubli miesięcznie, 23 proc. od 15—20 rubli, powyżej 30 rubli zarabia tylko 17 proc. urzędników.

Cyfry te nabierają jaskrawego oświetlenia w zestawieniu ze statystyką kosztów utrzymania.

Wedle danych statystycznych najdroższym miastem w Europie jest Moskwa, gdzie koszty utrzymania pojedynczej osoby wynoszą dziennie przeciętnie 2 dolary amerykańskie.

ODKRYCIE STAROŻYTNEGO MIASTA.

Według doniesień londyńskich z Jerozolimy, w południowej Palestynie odkryto starożytne miasto żydowskie, którego mury są wysokie na 40 stóp, a szerokie na 10—14 stóp. Odsłonięto już skomplikowane bramy, jakote wieżycy i łuki.

Miasto zbudowane zostało w czasie między 2000 a 1600 przed Chrystusem. Ruiny zawierają system krużganek i ubikacji dla przechowywania zapasów zboża i wody. Odkrycie to uważają za niezwykle w historii wykopalisk palestyńskich.

Pracami około wykopalisk kieruje seminarjum teologiczne Xenta i szkoła amerykańska badania Wschodu. Odkryte miasto ma nazwę Krijath Sepher.

BIAŁA NAFTA W OKREGU CZARNOMORSKIM.

Moskwa. (Ceps.) Przemysłowa wyprawa inspekcyjna dokonała badań nowych łóżysk nafty, znajdujących się na północnym okręgu Anapskiego w pobliżu wsi Suworowo—Czerkaskoje. Łóżyska te zostały odnalezione dopiero przed kilku laty. Pod powierzchnią ziemi natrafiono tutaj na tak bogate zapasy nafty, że na głębokości 3—4 łokci można naftę nabierać wiadrami. Pismo rostowskie „Molot“ donosi, że w tej t. zw. „białej naftie“ znajduje się przeszło 50 proc. wybornej benzyny.

TRUMNA, KTÓRA STAŁA W KOŚCIELE 11 LAT.

Leningrad. (Ceps.) W jednej z kaplic klasztoru Alexandro-Niemińskiego znaleziono w tych dniach trumnę ze zwłokami byłego szambelana cesarskiego, Balaszewa, który zmarł w r. 1915. Trumna ta miała być przewieziona do grobowca rodzinnego, jednakże z powodu wojny i rewolucji transport ten został uniemożliwiony, a trumna, o której zupełnie zapomnianno, stała przez 11 lat w klasztorze.

POKAZ PRACY AMERYKAŃSKIEJ MONUMENTALNY PAWILON ROLNICZY, NA WYSTAWIE W FILADELFIJ.

Dla uczczenia 150-letniej niepodległości Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej wystawiona została na tegorocznej wystawie międzynarodowej w Filadelfji — wspaniała, monumentalna hala dla przedmiotów rolnictwa.

DZIAŁ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY.

Nowa ustawa o pracy we Włoszech.

Parlament włoski przegłosował niedawno nową ustawę o umowach przymusowych między przedsiębiorcami a robotnikami. Ustawa ta wejdzie w życie po podpisaniu jej przez króla.

Wkraczając w dziedzinę stosunków wzajemnych między kapitałem a pracą, rząd faszystowski stworzył przez opracowanie i uchwalenie ustawy o umowach zbiorowych nowy typ interwencji państwowej i prawodawczej, której przykładu i praktyki niema dotychczas w żadnym innym kraju na kontynencie europejskim.

Podstawą realną, na której się opiera ustawa, jest obowiązkowa organizacja wszystkich grup przedsiębiorców i robotników w ramach syndykatów. Tak jedni jak i drudzy muszą należeć do syndykatów, uznanych przez rząd i zatwierdzonych jako osoby prawne.

Syndykaty obu rodzajów rozmieszczone zostają regionalnie: po jednym syndykacie na daną miejscowość po jednej federacji syndykalnej na prowincję. Centralizacja federacji krajowych (konfederacja) opiera się na podziale według sześciu głównych gałęzi produkcji i działalności społecznej: handel, przemysł, rolnictwo, komunikacja i przemysł transportowy, banki, zawody wyzwołone (pięć konfederacji przedsiębiorców i pięć konfederacji robotniczych; konfederacja zawodów wyzwolonych obejmuje lekarzy, adwokatów, literatów, artystów etc.).

Tak syndykat, jak federacja i konfederacja korzystają z przywilejów i obowiązków osoby prawnej. Państwo zarezerwowało sobie jednak prawo kontroli i wglądu w działalność organizacji syndykalnych wszystkich stopni. Tak więc przewodniczący syndykatu lub federacji musi otrzymać po objorze go na to stanowisko exequatur rządu; kontrola władz rządowych rozciąga się na obrót pieniężny syndykatów, który sięga w istniejących organizacjach sumy 400 milionów rocznie. Rząd zastrzegł też sobie prawo rozwiązywania syndykatów źle administrowanych lub ujawniających tendencje antynarodowe.

Osią całej ustawy i głównym celem, ku któremu zdejają jej tendencje, jest — wykluczenie kontaktów między pracodawcami i pracownikami. Do tego celu zdejają rząd przez nałożenie obu stronom przymusu zawarcia umowy zbiorowej o warunkach pracy oraz przez nałożenie obu stronom przymusu zawarcia umowy zbiorowej o warunkach pracy oraz przez wykluczenie lokautu i strajku jako środków rozwiązania zatargu i przymusowe poddanie wszystkich ewent. zatargów orzeczeniu i wyrokowi sądu apelacyjnego. Lokaut ze strony przedsiębiorców, strajk ze strony robotników, będą więc uważane za przestępstwo i sądzone według przepisów kodeksu karnego; w jednym i w drugim wypadku odnośny paragraf przewiduje karę 7 lat robót przymusowych dla winnych naruszenia prawa.

W razie konfliktu między przedsiębiorcą a robotnikiem ostatnie słowo należy do sądu apelacyjnego, którego wyrok jest rozstrzygający i obowiązujący dla obu stron. Czem się ma kierować sędzia przy rozstrzygnięciu zatargów często zawilich między kapitałem a pracą?

— Obowiązującym tekstem praw, lecz również, w tym samym stopniu, własnym poczuciem sprawiedliwości i słuszności — stwierdza minister sprawiedliwości p. M. Rocco.

Uszczupiając faktycznie autonomię wewnętrzną syndykatów przez swą ingerencję, rząd podniósł jednocześnie ich prestige, nadając im prawo obierania ze swego łona senatorów do Izby wyższej. Poza tem, wielka rada faszystowska, która się zbiera co miesiąc, włączyła do swego grona przewodniczących konfederacji przedsiębiorców i robotników. Ci dwaj przedstawiciele będą mogli zabierać bezpośrednio głos we wszystkich kwestiach dotyczących spraw produkcji i pracy.

Tak się przedstawia w ogólnych zarysach nowa ustawa o reglamentacji stosunków między światem pracy a kapitałem. Jakże wyda rezultaty, czy usprawiedliwi pokładane w niej nadzieje rządu — pokaże przyszłość. Dziś można tylko stwierdzić, że obecny dość kwitujący stan produkcji przemysłowej we Włoszech i na dłuższy okres czasu zapowiadające się ożywienie w handlu, w rolnictwie, w ruchu budowlanym etc., przyczyniają się znacznie do spokoju społecznego.

Były minister J. Michalski o obecnej sytuacji gospodarczej.

Autor stwierdza, że mało jest ludzi w Polsce, zdających sobie sprawę, że obecne przesilenie gospodarcze wiąże się nie tylko z trudnymi warunkami rozwoju naszej państwowości, ale jest chorobą państwa, wpływającą z gruntownie niewłaściwego ujmowania spraw gospodarczych przez czynniki kierujące państwem. Na życie państwa decydujący wpływ posiadają partie polityczne, one zaś tak starają się prowadzić politykę gospodarczą, aby ich wyborcy nie byli pokrzywdzeni. Wpływa to na obronę pozycji budżetu, które można łatwo zredukować bez szkody dla obywateli, na redukcję zaś wydatków istotnie państwu potrzebnych, czego przykładem jest wojsko i koleje. Zato ochrania się wszystkie własności gruntowe poniżej 15 ha, wpro-

duca 5-krotną progresję w podatkach gruntowym, komunalnym, dochodowym, majątkowym i opłatach drogowych.

Wydaje się niepotrzebne pieniądze na źle zorganizowane kasy chorych, dopłaca się niepotrzebnie do szeregu przedsiębiorstw państwowych.

Do tych fałszywie pojętych koncepcji, według których rozwija się gospodarka państwa polskiego, były też przykrojone programy sanacyjne ministra Zdziechowskiego i polskiej partii socjalistycznej. To w dalszym ciągu praktykowane być nie może i musimy się zdobyć na program, który choć niepopularny, mógłby wyprowadzić państwo z obecnego przesilenia.

Węgry nowym rynkiem zbytu dla polskiego węgla.

W zdobywaniu nowych rynków zbytu dla polskiego węgla, skierowano kilka próbnych partii węgla górnośląskiego na Węgry. Obecnie stwierdzono, że węgiel górnośląski z powodu swej tanioci i zalet kalorycznych oraz technicznych, nie tylko znajduje chętnych nabyw-

ców na Węgrzech, lecz skutecznie konkuruje z miejscowym przemysłem węglowym, mimo znacznych kosztów przewozowych. Wwóz węgla górnośląskiego na Węgry został obecnie, jak wiadomo, unormowany traktatem handlowym polsko-węgierskim.

Co zyskamy na strajku angielskim?

Przemysł górnośląski czynił silne zabiegi o wyzskanie konjunktury, jaka się wytworzyła dzięki wybuchowi strajku górników w Anglii. Przedstawiciel dyrekcji kopalni ks. pszczyńskiego, przebywający zagnana, zawiadomił firmę o nawiązaniu przez niego kontaktu z firmami, posługującymi się dotychczas importem węgla angielskiego. W całym szeregu innych przedsiębiorstw górnośląskich istnieją również starania

otrzymania zleceń od firm podobnych. Przyczem za duże ustępstwa co do warunków umowy eksporterzy węgla żądają zawierania umów na dłuższy przeciąg czasu. Charakterystycznym objawem jest, iż firmy zagraniczne w całym szeregu wypadków pierwsze zwracały się o dostarczenie im większych partii węgla górnośląskiego.

Sprawa budowy portu gdyńskiego przeciąga się.

Warszawa. (A.M.) Propozycje nowej umowy w sprawie budowy portu w Gdyni, złożone Ministerstwu Przemysłu i Handlu przez konsorcjum polsko-francuskie, są obecnie przedmiotem ścisłych badań. Ze względu na wielką ilość materiału — badania te potrują

prawdopodobnie do końca bieżącego tygodnia, poczem dopiero zostaną wznowione rokowania.

W każdym razie dziś już stwierdzić można, że budowa ulegnie znacznemu opóźnieniu, zarówno ze względu na rokowania, jak też z tego powodu, że nowa umowa rozciągnie prace na dłuższy czas.

Remuneracje dla urzędników państwowych.

Najlepszym środkiem dla zapewnienia odpowiedniego doboru urzędników byłoby podwyższenie ich uposażenia, gdy to jednak w obecnej chwili jest niemożliwe, jedynym sposobem przeprowadzenia selekcji jest dodatkowe wynagradzanie najzdolniejszych pracowników. Leży to w dobrze zrozumianym interesie państwa. Jakkolwiek fakt otrzymania remuneracji może być dla urzędników tylko pochlebny, jednak wobec zawiści z tem związanych zwłaszcza, gdyby remuneracje miały się

stać przedmiotem publicznej krytyki, to państwo w krótkim czasie straciłoby wszystkich pracowników zdolnych i wybitnych. Tworzenie nowych przepisów o remuneracjach może doprowadzić do rozdziału dodatków uposażeniowych pomiędzy pewne stanowiska, a nie najzdolniejsze jednostki. W dalszym ciągu artykułu autor polemizuje z wywodami p. Wł. Grabskiego, zamieszczonymi w „Kurj. Warszawskim”, a oświetlającymi właśnie problem remuneracji.

Kryzys w przemyśle gorzelniczym.

P. Wankiewicz, dyr. rady spirytusowej ocenia bardzo pesymistycznie sytuację gorzelnictwa polskiego, widząc przyczyny tego w ogólnym kryzysie przemysłowym, prowadzeniu monopolu spirytusowego, polityce sfer skarbowych, nie zawsze liczących się należycie z interesem produkcji, wpłynęło to na zmniejszenie spożycia spirytusu o 20 przeszło procent i ograniczeniu dalszym konsumpcji w stosunku do r. 1925, w pierwszym kwartale 1926 r. Szkodliwą jest nie sama zasada monopolu, ale jej przeprowadzenie w warunkach polskich i w formie, w której została ona zastosowana. Spadek cen ziemniaków poniżej kosztów produkcji, których ceny są znacznie niższe od zagranicznych, utrudni jesz-

cze przy ogólnym kryzysie gospodarczym sytuację przemysłu gorzelniczego.

W stosunku do cyfr przedwojennych zmniejszyła się bardzo konsumpcja alkoholu, a dalszy jej już spadek w okresie ostatnim, zmusza do szukania rynków zbytu. Przy odpowiedniej organizacji techniki eksportu, wobec niskich cen spirytusu polskiego, będzie to nietrudne do uzyskania, obok tego zaś należy zająć się zorganizowaniem sprzedaży spirytusu na cele przemysłu i cały szereg innych potrzeb, co zostało już szczęśliwie załatwione w Niemczech. Niemcy osiągnęły też ideal, jeżeli chodzi o zorganizowanie monopolu, bo bez rozpajania ludności uzyskano w monopolu kolosalne dochody i u-przemysłowiono przezeń rolnictwo.

Sprawy pokodatkowe

— WPLATA ZALICZKI NA PODATEK DOCHODOWY. Połowa podatku dochodowego za rok 1925 obliczona przez samego płatnika według zeznanego dochodu, osiągniętego w 1925 r., płatną była do dnia 1-go maja br. Płatnikom tego podatku, którzy złożyli zeznania, a nie wpłacili do dnia 1 maja rb. połowy podatku dochodowego, Związek Towarzystw Kupieckich na Pomorzu zwraca uwagę, że mają ją uskutecznić do dnia 15 maja br. włącznie, po tym zaś terminie władze skarbowe są uprawnione do przymusowego ściągnięcia należności i do pobrania 4 proc. kar za zwłokę.

Ruch w porcie gdanskim.

W bieżącym miesiącu bandera szwedzka poraz pierwszy zajęła w ruchu portowym pierwsze miejsce według tonażu okrętów, zajmowane dotychczas przez banderę niemiecką. Jest to wynikiem wzmagającego się wciąż eksportu węgla górnośląskiego do Szwecji.

Ubiegły tydzień (od 17 do 24 kwietnia) był rekordowym dla wywozu węgla przez port gdański. Wywieziono 69 989 tonn, przyczem dnia 23 kwietnia osiągnięto cyfry 14 940 tonn.

W roku bieżącym oczekiwane są w porcie gdańskim większe transporty rudy szwedzkiej, sprowadzanej przez luty polskie. Ruda ta kierowała się dotąd przeważnie drogą na Szczecin, który ma dogodniejsze połączenie drogami wodnymi z Górnym Śląskiem. Obecnie

jednak dzięki obniżce taryf na kolejach polskich, jak również stawek przeładunkowych w porcie gdańskim, zdolność konkurencyjna tego portu podniosła się ogromnie i transport rudy z Gdańska do Katowic jest obecnie tańszy, niż nawet Odrą ze Szczecina. Przywóz przez Gdańsk umożliwi wykorzystanie wagonów dowożących do tego portu polski węgiel eksportowy, które powracały dotychczas przeważnie próżne. Wpływie to również na obniżkę frachtów morskich pomiędzy Gdańskiem a portami szwedzkimi, ponieważ okręty będą miały zapewniony ładunek w obie strony.

Kronika zagraniczna.

— KREDYTY DLA WIELKOPOLSKI. Dzięki zabiegom Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu Ministerstwo Robót Publicznych przynależało kredyt Związkowi komunalnym, a w szczególności miastom. Otrzymały: Nakło i Kościan po 10 000 zł., Ostrów 20 000. Poznań powiat 25 tys. zł., Poznań-miasto 70 tys. zł. Pieniądze te przeznaczone są na uruchomienie względnie kontynuowanie prac dla bezrobotnych. Kredyty te będą oprocentowane po 6 od sta w stosunku rocznym, płatne w ciągu 2 lat, z ew. prolongatą w wyjątkowych wypadkach o dalsze 2 lata.

Na ten sam cel otrzymały już podobne pożyczki Gniezno 50 tys., Bydgoszcz 100 tys. Urząd Wojewódzki zabiega o podobne kredyty także dla innych miast, dotkniętych klęską bezrobocia.

Obrady Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupiectwa Polsk.

W niedzielę, dnia 2 maja br. odbyło się w Poznaniu w „Resursie Kupieckiej” posiedzenie Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego. P. Prezes Otmianowski przywitał delegatów Naczelnej Rady, przybyłych z wszystkich stron Rzplitej, dziękując za zaszczytne posiedzeniem swem Poznania.

Poszczególne organizacje reprezentowali pp. Bogusław Herse, Kiltynowicz, Purski, Poseł St. Wartalski, Poseł Chełmoński, Stypiński z Warszawy, Prezes Dembiński i Prezes Litwinowicz ze Lwowa, p. Prezes Zygmunt Fielder z Łodzi i Prezes Jerzykiewicz i Wide, Wacław z Katowic, Durzyński, Masiak z Bydgoszczy, Prezes Marchlewski i Poseł Krzywiński, Dr. Rzepecki i Fröhlich z Grudziądza, Prezes Otmianowski, Mazurkiewicz, Sikorski, Thoma, Maciejewski i Oldziejewski z Poznania.

Pan Prezes Bogusław Herse, przyjmując przewodnictwo, oddaje głos p. Posłowi St. Wartalskiemu, który w bardzo obszernym przemówieniu obrazuje pracę ostatnich dwóch miesięcy Naczelnej Rady. Zdaniem jego kryzys osiągnął już największe napięcie i należałoby się z pewnym odprężeniem liczyć.

Przechodząc do poszczególnych spraw, przedstawił p. Poseł Wartalski szczegóły zadań, ujętych w projekcie nowelizacyjnym Ustawy o Podatku Przemysłowym. Interwenjowano przeciwko dowolności w określaniu obrotu za II-gie półrocze 1925 roku, uzyskano możliwość rewizji zapadłych już uchwał.

Po omówieniu postulatów, dotyczących podatku dochodowego i majątkowego, przedstawiono również kroki poczynione celem złagodzenia postępowania egzekucyjnego i w kwestji rozłożenia podatku obrotowego na raty oraz zasadnicze równolite rozkładanie wszelkich podatków w ciągu roku. Dotychczas bowiem kulminują się w pewnych okresach różnorodne podatki, handel natomiast nie posiada w tychże okresach wzmoczonych dochodów.

Nader intensywne starania poczyniła Naczelna Rada w sprawie ustalenia zasad sprzedaży. Zapatrywania Naczelnej Rady uwzględniono również w rozporządzeniu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, uznając zasadniczo cenę restytucyjną (cenę odkupu).

Pracę nad taryfą celną kontynuuje się nadal, ze względu na różnorodność wymaganych zmian, przygotowania te wymagać jeszcze będą dłuższego okresu pracy.

Sprawa monopoli państwowych była również przedmiotem referatu, Naczelna Rada przeciwstawiła się stałym żądaniom dopłat i obniżania rabatu dla kupiectwa.

Zasadniczy wpływ na kształtowanie się stosunków gospodarczych wywierać oczywiście musi program ogólny. Istnieją obecnie trzy zasadnicze tezy:

- 1) udanie się po pomoc do Ligi-Narodów,
- 2) program inflacyjny,
- 3) dążenie do sanacji własnymi środkami.

Wobec niepewności co do skonstruowania stałej większości sejmowej i stałości w polityce rządowej, istnieje prawdopodobnie będą wahania, utrudniające w ustalaniu się jasnej konfiguracji gospodarczej.

W obszernej dyskusji zabierali głos p. Prezes Marchlewski, Dr. Rzepecki, i Poseł Krzywiński z Grudziądza, Wide i Prezes Jerzykiewicz z Katowic, Litwinowicz ze Lwowa, Otmianowski, Sikorski i Maciejewski z Poznania. Po omówieniu spraw, poruszonych w referacie

jednomyślnie wyrażono podziękowanie Naczelnej Radzie za dotychczasową pracę, godzą się na jej dotychczasową linię postępowania. P. Prezes Herse dziękuje za zaufanie, które staje się pobudką i zachętą do dalszej pracy. Sprawę reglamentacji i postępowania komisji wywozu i przywozu referował p. Stypiński, zwracając uwagę na pewne niekonsekwentne postępowanie, wynikające z błędnej polityki handlowej. Po omówieniu spraw kredytowych referował p. Poseł Chełmoński projekt ustawy o izbach przemysłowo-handlowych, będący referentem ustawy tej w Sejmie. P. Poseł Chełmoński nakreśliwszy zasadnicze cele i zakres pracy izb, przystąpił do omówienia różnic pomiędzy projektem rządowym, a zgłoszonymi poprawkami. Po bardzo szczegółowym referacie i po dyskusji, w której brali udział pp. Prezes Marchlewski, Sikorski, Wide i Litwinowicz, zgodzono się jednomyślnie na szkic, przedłożony przez referenta. Po omówieniu w wolnych głosach szeregu zagadnień bieżących, wypływających pośrednio na bieg spraw kupieckich, solwował p. Prezes Herse zebranie.

Sprawy kupieckie.

— **ZEBRANIE TOWARZYSTWA KUPCÓW SAMODZIELNYCH W GRUDZIĄDZU** odbyło się dnia 7 maja br. w sali Rady Miejskiej. Po zagajeniu zebrania przez prezesa p. Marchlewskiego i powitaniu zebranych p. dr. Władysław Borth wygłosił odczyt p. t. „Rozwój historyczny miast w Polsce i polityka handlowa Polski”. W pierwszych słowach prelegent skreślił genezę pierwotnego handlu zamiennym, powstaniu naszych miast i o kupiectwie związanym z miastem w czasach dawniejszych i w czasach dzisiejszych. W dalszym ciągu mówca poruszył ciekawe sprawy, jak to polityka handlowa wewnątrzna i zagraniczna, wolny handel w Anglii, później we Francji, cła ochronne, zbyt towarów z Europy do krajów położonych poza nią, jakie ma dobre strony geograficzne położenie Polski, traktat handlowy między Rosją—Czechosłowacją i Niemcami itp. Przemówienie swoje p. dr. Borth zakończył, że jednak handel ma nadzieję na lepsze jutro.

Referat p. dr. Bortha spotkał się z pełnym aplauzem zebranych, poczem prezes Marchlewski złożył podziękowanie za tak cenne i treściwe przemówienie uzupełniając je tym, że Polska ma wszelkie dane do lepszego bytu. Następnie prezes zdał sprawozdanie z posiedzenia Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego o uchwałach, jakie tam zapadły. P. dr. Rzepecki podał do wiadomości o podatkach, jakie przypadają na miesiąc maj, omówił sprawy tytoniowe zakomunikował o obniżeniu odsetek zwłoki do 2 procent miesięcznie od podatków komunalnych w Grudziądzu co stało się dzięki staraniom Towarzystwa. Oprócz tego p. dr. Rzepecki dał do wiadomości otwarcie wystawy próbek przemysłu w dniu 12-go bm. w Hotelu Warszawskim, która zjeżdża z Gdańska. Po wyczerpaniu obrad zebranie zakończono o godzinie 10.15.

Gielda pieniężna.

Warszawa, 8 maja.

WALUTY.		
Tranzakcje	Sprzedaż	Kupno
Dol. St. Zjedn.	10,40	10,42½
DEWIZY.		
Dolary Stanów Zjed.		10,37½
Floreny holenderskie		417,68
Franki belgijskie		—
Franki francuskie		32,73
Franki szwajcarskie		201,05
Funtury angielskie		50,47
Korony austriackie		146,71
Korony czeskie		30,80

Złoty w dniu 8 maja 1926 r.

Gdańsk złoty 48.24 — 49.06, przekaz na Warszawę 48.31 — 48.44, Berlin złoty 39.10 — 39.50, przekaz na Warszawę 39.00 — 39.20, na Poznań 38.90 — 39.10, na Katowice 39.10 — 39.30, Londyn przekaz na Warszawę 50.00, N. Jork przekaz na Warszawę 10.10, Ryga przekaz na Warszawę 56.00, Medjolan przekaz na Warszawę 239½, Bukareszt przekaz na Warszawę 28.50, Czerniowce przekaz na Warszawę 28.00.

Ostatnie kursa telefonem.

Warszawa, 10. 5. — godz. 8.30. — Nieurzędowo notowano dolar 10.35 zł., gulden 1.99½—2.02 zł. Tendencja słaba.

Gielda towarowa TYGODNIOWE

zestawienia przeciętnych cen z b o z a.

Za 100 kg. franco stacja załadowania.

Zyto	3.5	4.5	5.5	6.5	7.5	8.5
Warszawa		30,50	32,00	32,00	—	32,00
Poznań		—	31,00	—	32,50	30,00
Lwów		26,50	26,50	27,00	27,00	—
Lublin		30,00	30,50	—	32,00	—

Pszemica	3.5	4.5	5.5	6.5	7.5	8.5
Warszawa		51,50	51,00	—	—	53,50
Poznań		—	52,00	—	53,50	51,00
Lwów		51,00	51,00	52,00	52,00	—
Lublin		48,50	49,50	50,00	53,50	—

Jęczmień	3.5	4.5	5.5	6.5	7.5	8.5
Warszawa 1)		31,50*	30,50	—	32,00	33,00
Poznań		—	31,00	—	32,50	31,00
Lwów 2)		25,00†	25,00†	25,50	24,50	—
Lublin		28,50	29,00	30,25	35,00	—

Owies	3.5	4.5	5.5	6.5	7.5	8.5
Warszawa		—	33,00	33,50	—	33,50
Poznań		—	32,00	—	32,00	31,00
Lwów		31,00	31,50	32,00	32,00	—
Lublin		31,50	32,00	33,00	33,00	—

1) jęczmień brow. (wyb. gatunków). * na kaszę.

2) jęczmień pastewny.

Lwów notuje ceny szacunkowe.

Ceny inbelskie podawane przez Inbelską Spółkę Zbożową.

Notowania Warszawy w środy i soboty w prywatnych obrotach.

ZIEMIOPŁODY.

Poznań, 8. 5. Urz. not. za 100 kg franco stacja załadowania, ładunki wagonowe dostawa natychmiastowa. Zyto 33—34, pszenica 53—55, jęczmień brow. 31.50—33.50, owies 34—36, mąka żytnia 65% łącznie z workiem Standardowa 51.00, 70% 49.50, pszenna 65% 79—82, otręby żytnie 26.50—27.50, ziemniaki jadalne 3.85, fabr. 3.50 Usposobienie mocne.

Warszawa, 8. 5. W dzisiejszych prywatnych obrotach zbożowych zaofiarowanie było stosunkowo skąpe, pobył wskutek trudności gotówkowych nmiarkowany. Zakup eksporterów były b. ogłędne, gdyż ceny żądane są tak wysokie, że wywóz nie przedstawia się już tak korzystnie. Notowano za 100 kg fr. st. załad. żyto pełnej wagi 32 zł, pszenica 53—54 zł, owies dobry na paszę i do siewu 32—34 zł, jęczmień kaszany 30 zł.

Wiadomości bieżące.

GRUDZIĄDZ poniedziałek 10 maja 1926 r.

KALENDARZ: Poniedziałek 10-go maja Antonina b. Wtorek 11-go Mamerta b. Wschód słońca 4 15 zachód 19 38 Wschód księżyca 4 7 zachód 17 40

*

—** **BIBLIOTEKA I CZYTELNA T. C. L. W GRUDZIĄDZU,** jest otwarta:

W **śródmieściu:** w muzeum (ulica Lipowa nr. 28 i ptr.): codziennie — z wyjątkiem niedziel i świąt — od godziny 6-jej do 8-mej wieczorem. Dla dzieci w środy i soboty, od godziny 4-tej do 5-tej popołudniu.

Na **Chełmińskim Przedmieściu:** w kancelarii parafjalnej (ulica Bydgoska nr 10): w poniedziałki i czwartki, od godziny 4-tej do 5-tej popołudniu.

W **Małym Tarpiu:** w szkole w niedziele i święta po nabożeństwie.

*

—** **MUZEUM** (ulica Lipowa nr. 28) jest otwarte w środy i soboty, od godziny 12-tej do 2-jej w południe, w niedziele święta od godziny 11-tej do 1-jej w południe.

*

—** **NOCNE DYZURY APTEK.** Od 8 do 15 maja apteka „Pod Łabędziem”, Rynek 20, tel. 142.

*

—** **KINO APOLLO.** Doskonała komedia w 8 aktach z Harold Lloydem w roli głównej p. t.: „Grunt się nie przejmować” oraz dramat p. t.: „Przed bitwą”.

—** **KINO ORZEL.** „Miasto udreczeń” czyli „Tragedja generała Ignatiewa”, potężny dramat w 8 aktach z życia emigrantów rosyjskich w Konstancjopolu. W roli głównej uroczą gwiazdą ekranu Olga Czechowa oraz ulubieniec kobiet Malcolm Todd. Poza tem arcyzabawna farsa w 3 aktach p. t.: „Ridolini za kuliami Variete”. Początek codziennie o 6,15 i 8,15, w niedzielę od 4,15.

*

—** **TEATR MIEJSKI.** W poniedziałek, z powodu próby generalnej „MEZCZYZNY I KOBIETY” — teatr zamknięty.

We wtorek, dnia 11-go bm. o godzinie 8.30 wieczorem punktualnie premiera znakomitej komedji mistrza dialogu Laskosa p. t.: „MEZCZYZNA I KOBIETA”. Premiera ta będzie jednocześnie pierwszym występem Karola Bendy, który jednocześnie sztukę reżyseruje. Świetna obsada ról głównych z pp. Fiszerówną, Wiesławską, Dąbrowskim, Chmurkowskim, Łodzińskim, Bendą i Remboszem na czele, wróży jutrzejszej premierze sukces nieład i wywoła niemałe zainteresowanie publiczności.

W środę, dnia 12-go bm. o godzinie 8-mej wieczorem opera występuje z premierą genialnego arcydzieła Rossini'ego „CYRULIK SEWILSKI”. W popisowej partii Rosyny wystąpi gościnnie fenomenalna primadonna, Berta Crawford, wszechświatowej sławy śpiewaczka, której olśniewający kunszt i wirtuozostwo śpiewacze w zakresie koloratury, należy dziś do najwspanialszych okazów mistrzostwa wokalnego. Obsada tworzą pp. Krugowski (tyt. rola), Laskowski, Bolko Popiel i Herska. Batutę kapelmistrzowską dźwierży dyr. Bojanowski — reżyserował główny reżyser K. Krugowski.

W przygotowaniu „HAMLET” pod reżyserią p. Karola Bendy.

*

—** **BAL NA RZECZ GŁODNYCH DZIECI,** urządzony staraniem komitetu obywatelskiego a zwłaszcza dzięki trudom i poświęceniu przewodniczącego p. dyr. Berneckiego, odbył się w sobotę w salach hotelu „Pod Złotym Lwem” w niezmiernie miłym nastroju przeciągnął się aż do godziny siódmej rano. Piękny cel, jakiemu bal był przeznaczony, spowodował, iż na sali zebrało się największe towarzystwo naszego miasta. Widzieliśmy przedstawicieli władz państwowych, samorządowych i wojskowych, szkolnych i sądowych, instytucji prywatnych i publicznych, świata artystycznego, kupiectwa, przemysłu itd. wybrane tańce grała orkiestra 65 p. p.: efektowne i gustowne stroje balowe pań i panów nęciły oczy swym widokiem; tan i smaczny bufet był w ciągłym obłożeniu. Dochód podobno jest dość spory, tak że głodne dzieci mają zapewnione śniadanie znowu na kilka tygodni naprzód.

—** **AWANSE W OFICERSKIEJ SZKOLE LOTNICEJ.** Dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 maja br. mianowani zostali: kpt. szt. gen. Lepiarz — majorem szt. gen., kapitanami: por pilot - obserwator Jabłoński, por. obserwator Werakso, por. obserwator Rutkowski i por. Kondratyuk.

—** **ZWRACAMY UWAGĘ** naszych sfer gospodarczych, urzędników państwowych i prywatnych na dzisiejszą niezwykle cenna prelekcję o naukowej organizacji pracy. Nowa ta gałąź wiedzy ekonomicznej przebojem zdobyła sobie obywatelstwo honorowe we wszystkich krajach kulturalnych, ofiarując wzamian całym narodom oszczędność w zużyciu kapitału, czasu i energii w każdej pracy na polu organizacyjnym czy gospodarczym. Świetne te metody wyłoży i zilustruje kierownik Kursów Naukowej Organizacji Pracy w Warszawie inż. K. Kulakowski w odczycie p. t. „Rola naukowej organizacji w dzisiejszym życiu gospodarczym”, urozmaicając go ciekawymi przeżroczkami.

Odczyt odbędzie się w dniu dzisiejszym o godzinie 20-jej w auli gimnazjum klasycznego. Wstęp tytulok 50 groszy.

Niewątpliwie oczekiwać należy wydatnej frekwencji ze względu na temat nowy i wybitnie aktualny.

—** **DEFRAUDANT ZIELIŃSKI ARESZTOWANY WE LWOWIE.** Donoszą nam, że b. urzędnik firmy „Unia”, Zieliński, który dopuścił się swego czasu sprzeniewierzenia okolo 18 tysięcy złotych na szkodę firmy „Unia” — został ujęty we Lwowie, przez tamtejszą policję. Zielińskiego odstawiono do sądu karnego w Grudziądzu, gdzie niebawem odbędzie się przeciwko niemu proces.

—** **W OSTATNIEJ CHWILI** przypominamy o walnym zebraniu Tow. Czytelni dla Kobiet, które odbędzie się dziś (poniedziałek) o godzinie 7.30 wieczorem w auli gimnazjum matematyczno - przyrodniczego, przy ulicy Sienkiewicza. Najliczniejszy udział członkiń i sympatyków Towarzystwa bardzo pożądanym.

—** **PODZIĘKOWANIE.** WPaństwo Jastrzębscy ofiarowali nam bębnu, który sprawia nam dużo uciechy i w takt którego dzielnie maszerujemy.

Szanownym ofiarodawcom składamy serdeczne podziękowanie.

VI. grudziądzka drużyna „Wilcząt”

—** **PODZIĘKOWANIE.** WP. major dr. Chełmicki zabrał w dniu 9-go maja bezinteresownie stan zdrowia 28 chłopców. Za tę współpracę dla Harcerstwa Polskiego składa serdeczne podziękowanie w imieniu VI grudziądzkiej drużyny „Wilcząt”

(—) Jan Ładoś, drużynowy. (—) H. Kunertowa, opiekunka.

—** **POKWITOWANIE I PODZIĘKOWANIE.** Zamłast przybycia na bal złożył na moje ręce pp. inż. Klinowic (ul. Strzelcka 8) 10 złotych na śniadania dla głodnych dzieci. Serdeczne „Bóg zapłać!”

(—) H. Kruzonowa.

—****PODZIĘKOWANIE.** Jako organizatorkę przedstawienia „Dzieci dla dzieci“ składamy serdeczne podziękowanie wszystkim, którzy nam dopomogli do naszej pracy ideowej dla celów Rodziny wojskowej. Przedewszystkiem p. dyrektorowej Zakrzewskiej, p. kpt. Stachnikowej, pułk. Piłarzewi, kpt. Romowi, maj. Matyskowi, kpt. Raszkiewiczowi, oraz prasie i wszystkim uczniom i uczniom naszych kursów rytmicznej gimnastyki za staranne wykonanie bałek.
(—) Helena Wielobycka. (—) Zofia Drouetowa.

—****FESTYN** w ogrodzie „Tivoli“ urządził dnia 13-go maja o godzinie 4-ej popołudniu Koło Przyjaciół Harcerzy celem zdobycia pieniędzy na obozy letnie dla młodzieży harcerskiej.

Loterja, wędka szczęścia i doborowa muzyka 65 p. p. urozmaica festyn na który powinni wszyscy pospieszyć, którym drogę jest hasło „W zdrowym ciele zdrowy duch“.

W razie zimna lub niepogody festyn odbędzie się w sali.

—****KONFERENCJA POSELSKA DLA SPRAW GOSPODARCZYCH.** Wczoraj (w niedzielę, dnia 9-go bm.) odbyła się w Hotelu Warszawskim zapowiadana w naszym piśmie konferencja dla sfer gospodarczych, urządzona przez Zw. Lud. Narodowy przy udziale posłów dra Konrada Ilskiego, wiceprez. m. Warszawy, Jana Rudnickiego, prezesa Centr. Zw. Rzem w Warszawie, Rzepeckiego, Marwega, Sachy, Soltyśki i Krzywińskiego.

W konferencji wzięli udział przedstawiciele naszych najważniejszych sfer gospodarczych i inteligencji. Ciekawe referaty z dziedziny obecnego położenia gospodarczego wygłosili posłowie: Ilski, Rudnicki i Rzepecki, obrazując całokształt panujących obecnie w Polsce stosunków gospodarczych tak ściśle zrośniętych ze sprawami politycznymi.

Wskazując na źródło zła, wypływającego z wadliwego ustawodawstwa i rozstrząsając obszernie największe bolączki obecnego systemu, gdzie myśl państwowa i narodowa ustępować musiała dla całej ruinującej nas demagogii — uwydatniali prelegenci tło i kierunek pracy, po którym krocząc możnaby wydobyc przy energicznym ześrodkowaniu sił kraj nasz z dotychczasowego zamętu i przesilenia gospodarczego.

Dyskusję ożywiły bardzo trafne i aktualne przemówienia posła Marwega i prezesa Zw. Stow. Kupieckich na Pomorzu — Marchlewskiego.

—****POPIS W PRYWATNEJ SZKOLE POWSZECHNEJ** (im. Jachowicza) z teatrykiem amatorskim odbędzie się w dniu 16-go maja, w niedzielę o godzinie 4-ej w sali „Tivoli“.

Pierwsza część programu wypełni popis gimnastyki, której udziela się w powyższej szkole według metody Dalcroza. Rytmika — jak przekonano się — jest główną podstawą w wychowaniu i kształceniu dziecka. Rozwija u młodzieży słuch (umysłowość), wole, pamięć, bystrość orientacji i zgrabność całego ciała. Pozatem wysoce kształci poczucie piękna i estetyki.

Młodzież, uczęszczająca na prawidłowo prowadzoną rytmikę, wykazuje w sprawowaniu i nauce też dobre rezultaty. Wprowadza ona, w ich nieraz niesforne usposobienie — spokój, sprawia wielką przyjemność i radość. Dla młodszych stosuje się rytmikę w łatwych ćwiczeniach, w grach i zabawach specjalnych — na powyższej wymienione rzeczy i zalety. Nauka postępuje prawie bez trudu z ich strony, miło — swobodnie.

Wykonane zostaną ćwiczenia: 1. Rytm bezświadomy, o party na sluchu i pamięć. 2. Taktowanie na komendę. 3. Wykonanie taktów i rytmów, ułożonych przez dzieci samodzielnie i zapisywanie ich. 4. Ćwiczenia na orientację. 5. Marsz, kompozycja rytmiczna - plastyczna. 6, 7 i 8 studia rytmiczne. 9. „Wyścigi“, zabawa rytmiczna. 10. „Pohulanka“ muzyka Maszyńskiego i „Moment musical“ Szuberta — kompozycje taneczne. 12. Realizacja taktów i ćwiczenia na zmechanizowanie ruchów. 13. Dwie gry w piłkę. 14. Wszystkie wartości nut — studjum rytmiczne. 15 i 16. Dwie kompozycje taneczne.

Druga część: Dwie komedycje z tańcami i śpiewami, napisane przez „Iskierkę“. 1. „Wieczorek w Baranówce u pp. Ki-ki-ry-ków“. 2. „Jak bawiły się myszki bez kota“.

Zarząd szkoły zaprasza uprzejmie wszystkich rodziców teraźniejszych uczniów i dawnych, młodzież szkolną i wogóle wszystkich życzących dla powyższej szkoły. Czysty dochód na potrzeby szkolne, która także przechodzi w tym roku trudności finansowe. Oplata wejściowego od 1,50 zł. do 50 groszy.

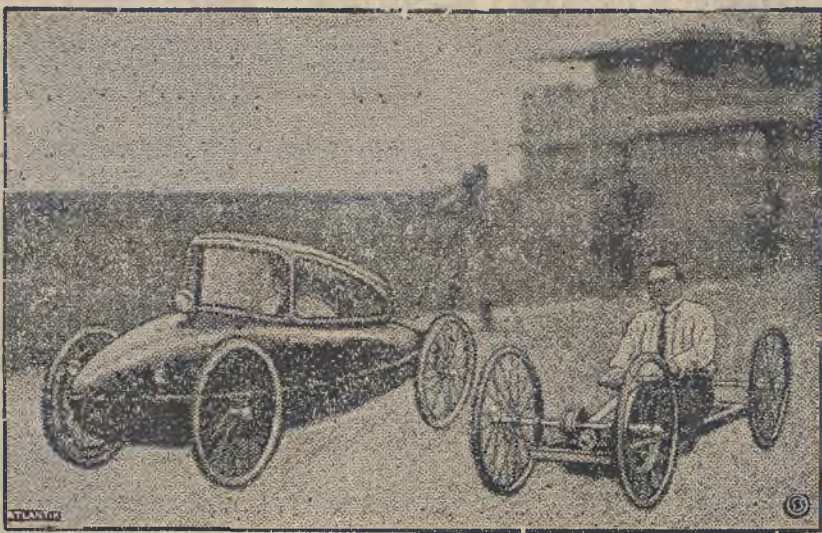
—****KRADZIEŻ Z WŁAMANIEM W MAGAZYNIE FIRMY KIEWL.** Nieznani dotychczas złoczyńcy włamali się w nocy z soboty na niedzielę do magazynu firmy Kiewe przy ulicy Starej, skąd wzięli najrozmaitsze rzeczy ogólnej wartości 3000 złotych. Sprawcy weszli najprawdopodobniej w sobotę wieczorem do magazynu, gdzie się ukryli, skąd w nocy wyszli i rozpoczęli rabunek. Uciekli przez okno za pomocą liny.

—****SAMOBÓJSTWO.** Starszy ogniomistrz 16 pułku artylerji polowej i zarazem zastępca kapelmistrza orkiestry tegoż pułku, Zagórski, zamieszkały przy ulicy Kościuszki 5 II ptr. popełnił w sobotę około południa samobójstwo, strzelając sobie w rewołweru w skroń. W rękę samobójcy leżącego w łóżku, znaleziono fotografie jakiejś młodej kobiety. Dochodzenia nad wykryciem powodów nieszczęśliwego kroku trwają dalej.

Ruch towarzystw.

—(rt) **Towarzystwo Czytelni dla Kobiet.** Walne zebranie Tow. Czytelni dla Kobiet odbędzie się w poniedziałek, dnia 10-go bm. o godzinie 7,30 w auli gimnazjum matematyczno-przyrodniczego przy ulicy Siemkiewicza. Na porządku obrad sprawozdanie Zarządu z działalności całorocznej, wybór nowego Zarządu, wykład, komunikaty i wolne głosy. Prosimy uprzejmie o udział wszystkich członkiń — goście mile widziani. (6726) Zarząd.

—(rt) **Związek Pracowników Kupieckich Oddział w Grudziądzu.** Zebranie miesięczne odbędzie się w poniedziałek, dnia 10-go bm. o godzinie 8-mej wieczorem w Wielkopolańcu. (6746) Zarząd.

Nowy środek lokomocji.

Ostatnio pojawiły się nowego systemu maszyny w rodzaju czterokołowych motocyklów, t. zw. „Skiffy“. Zdjęcie nasze przedstawia na lewo skiff kryty, na prawo zaś jego karoserję.

Zimno i deszcz spowodowane przez lody Grenlandji.

Wyjaśnienie państwowego biura meteorologicznego.

Od kilku dni wszystkim nam popsule się humory, co drugi człowiek stał się cierpki, zgrzyliwy i nerwowy, nie mówiąc o tem, że jest zakatarzony. Oto niezaprzeczony wpływ kiepskiej pogody na temperament. A pogoda to w całym znaczeniu psia. Nie ciepły to i sympatyczny majowy deszczyk, tylko chłodne strugi wody, które leją się od kilku dni, sprawiając, że przechodnie drżą w zimowych paltach, a ten i ów nie wstydi się chodzić w zimowym okryciu.

Przyczyną tej szybkiej zmiany orientacji naszej pogody jest, (jak wyjaśnia państwowe biuro meteorologiczne) fakt, że na obszar polski wtargnęły zimne wiatry północne, pochodzące z ogromnych gór lodowych, odrywających się, jak corocznie od brzegów Grenlandji i wędrujących na południe. Zimny ten wiatr w połączeniu

z ciepłym wiatrem wiejącym z południowego wschodu, (który zawdzięczamy prądowi zatokowemu) dał na skutek chłodne opady deszczowe i burze.

Normalnie opady te przypadają na trzech słynnych mętów lodowych Pankracego, Serwacego i Bonifacego, w dniu 11, 12 i 13 maja. Tym razem fala zimna zrobiła nam niespodziankę i przyszła wcześniej, nie sobie nie robiąc z kalendarza i tradycji.

Tak więc różnica w temperaturze wynosi aż 18 stopni. Niedawno bowiem mieliśmy upały, dochodzące do 30 stopni, obecnie 12 stopni jest średnią temperaturą.

Na pocieszenie trzeba dodać, że jak wszystko, tak i ten zimny okres się skończy, a nawet nieznaczne ocieplenie daje się już uznać.

Z karabinem maszynowym na prokuratora.

Potworna zbrodnia przemytników alkoholu w Chicago.

Chicago jest miastem o złej sławie. Nigdzie niema tylu bandytów i nigdzie bezczelności i śmiałości nie dochodzi do takich granic.

Dowodem tego jest choćby ostatnia zbrodnia, którą sygnalizują z tego miasta.

Podprokurator miejscowego sądu, Mac Swiggin, znany z uporu z jakim tępi butlegery, tj. przemytników alkoholu, powracał do domu samochodem w towarzystwie trzech znajomych.

Gdy samochód znalazł się w dość mało uczęszczanej części bliwarów nad jeziorem Michigan, dopędził go drugi samochód, zrównał się z nim i jadąc obok

rozpoczął morderczy ogień z karabinu maszynowego.

Swiggin i dwaj pasażerowie zginęli na miejscu.

Czwarty podróżny ocalał tylko dzięki swej przytomności umysłu, gdyż po pierwszych strzałach położył się na dnie samochodu.

Zabójstwo to jest uważane za akt zemsty przemytników, którzy ofiarowywali prokuratorowi Mac Swigginowi 30.000 dolarów za odstąpienie od oskarżenia w sprawie kontrabandy alkoholu, dzielny człowiek jednak odrzucił łapówkę i w odpowiedzi otrzymał wyrok śmierci. Zbrodniarze dotrzymali słowa.

Straszne burze w Alpach.

Pioruny i wiatry. — Spłonęło 180 domostw. — 60 wypadków śmierci. — Panika wśród mieszkańców.

Od kilku dni szaleją w Alpach niebawale burze połączone z piorunami.

W wielu miejscowościach powstały pożary, które spaliły 180 domostw.

Kroniki notują 60 wypadków śmierci i porażenia piorunami.

Burzom towarzyszą silne wiatry, wyrządzające ogromne szkody w ogrodach.

Wśród mieszkańców niektórych wsi górskich powstała mistyczna trwoga przed burzami, a przerażona ludność zapełnia świątynie nosząc błagania o odwrócenie nieszczęścia.

—(rt) **Miesięczne zebranie Pań M. Konf. św. Wincentego a Paulo** przy kościele Serca Jezusowego w M. Tarnie odbędzie się we wtorek, tj. dnia 11-go bm. po nabożeństwie majowym w salce przy kościele, na które wszystkie członkinie jaknajuprzejmiej zaprasza (6755) Zarząd.

—(rt) **Towarzystwo Powstańców i Wojaków.** Miesięczne zebranie członków odbędzie się we wtorek dnia 11 bm. o godzinie 7,30 wieczorem na sali zebrań p. Zielińskiego przy ulicy Długiej nr. 16. O jaknajliczniejszy udział członków uprasza (6768) Zarząd.

Rozmianości.

× **Aresztowany minister.** Minister rumuński Piotr Grozak, który przybył do miasta Deva, celem załatwienia tam pewnych formalności, na schodach w budynku sądowym zetknął się z sędzią Petrescu. Przyszło między nimi do gwałtownej wymiany zdań. Petrescu, który nie znał ministra, położył tej scenie kres w ten sposób, że kazał Grozaka aresztować. Gdy prezes sądu dowiedział się o całej sprawie, natychmiast kazał wypuścić ministra na wolność.

× **Nowy sposób poszukiwania ławic rybnych.** W Stavanger (Norwegia) poczyniono próby z mikrofonem do połowu ryb, na różnych głębokościach i w różnych miejscach. Ławice ryb, poruszając się, wydają specyficzny szmer, który przez zastosowanie mikrofonu doskonale orientuje załogę statku, gdzie należy rozpocząć połów.

× **Brylanty bez właściciela.** Rzecz dzieje się w Poł. Afryce, w kolonii angielskiej, której stolica jest miasto Kimberlay, panujące nad krajem, słynnym z obfitych kopalni diamentów. Przed 40 laty, w r. 1886 poszukiwacz diamentów, niejaki M. Cowle, złożył w jednym z banków w Kimberlay, paczkę z diamentami, oszacowanymi na 1500 funt. szt. I nie zgłosił się dotąd po depozyt. Wobec tego zarząd banku podaje do wiadomości, że, jeżeli w przeciągu trzech tygodni, właściciel, lub jego prawni spadkobiercy, nie zgłoszą się po odebranie depozytu, natenczas bank, opierając się na prawie przedawnienia po 40 latach, oddać będzie musiał brylanty bankowi Państwa.

× **Samolot-hotel.** Stany Zjednoczone zamówiły w zakładach Fokkera w Holandji dla celów nocnej komunikacji pasażerskiej, samolot-olbrzym z silnikami (dwoma lub czterema) o ogólnej sile 2000 koni. Samolot będzie miał piętrową kabinę, przyczem wyższe piętro zajmować będą kabiny sypialne. Płatowiec ma mieć urządzenia luksusowe, przypominające okręty transoceaniczne. Należy nadmienić, że na wypadek wojny, samolot ten może służyć do rzucania bomb.

× **Co ma komunizm do złotych zębów?** To, że komunistom nie wolno mieć złotych zębów. Jak donosi moskiewska „Prawda“, specjalna rezolucja zakazuje obywatelom związków sowieckich uprawiania złotych zębów, które traktuje się „jako znak odwrotu od socjalizmu i jego szczytnych idei“. Obywatele powinni wypowiedzieć zdecydowaną walkę złotym zębom. Sprzeciwiający się tej rezolucji będą wykluczeni z szeregów komunistów.

ZGODNE MAŁŻENSTWO.

— Kiedy wrócisz, żoneczko?
— Kiedy mi się będzie podobało!
— Dobrze, ale nie później!

DRUKARNIA POMORSKA TOW. AKC. W GRUDZIĄDZU.
Naczelny redaktor: Stefan Machałewski.
Odpowiedzialny redaktor: Izidor Szedłki.

Niniejszem uprzejmie zapraszam na

ZEBRANIE REPREZENTANTÓW SPÓŁDZIELNI ROLNICZYCH

które odbędzie się w Poznaniu we wtorek, dnia 18-go maja rb., o godzinie 11-tej przed południem w sali Biblioteki Uniwersyteckiej, przy ulicy Fr. Ratajczaka 4/6 z następującym porządkiem obrad:

1. Zagajenie — ks. Patron Adamski.
2. Sprawozdanie Oddziału z działalności Spółdzielni Rolniczych — ref. Dyr. Nowakowski.
3. Sprawozdanie Centrali Rolników — ref. p. dyr. Weiss.
4. Jakimi zasadami winny się kierować „Rolnicy” przy udzielaniu kredytów — ref. p. Wicepatron Dr. Włodzimierz Seydlitz.
5. Niezbędne warunki eksportu zboża — ref. p. Dr. Goldmann.
6. Zmiana regulaminu dla Zarządów „Rolników” — ref. p. Dyr. Nowakowski.
7. Informacje w sprawach podatkowych, wekslowych i organizacyjnych — ref. p. Dyr. Nowakowski.
8. Wolne głosy.

Z wysokim szacunkiem
(-) Ks. Adamski
Patron i Prezes Rady

6771 Oddziału Spółdzielni Rolniczych.

KONKURS

na posadę 6770

maszynomistrza.

Poszukuje się od 1. VII. 26 r. wykwalifikowanego mistrza ślusarskiego, obeznanego w zakładaniu instalacji elektrycznych i wodociagowych, utrzymaniu ruchu maszyn pędzonych parą i siłą elektryczną oraz maszyn rolniczych.

Refektuje się tylko na siły doświadczone, mogące się wykazać kilkuletnią praktyką. Pobory przysługują XII stopnia pragmatyki urzędników państwowych plus 15% dodatku komunalnego, wolne mieszkanie i ogród.

Odpowiednie wnioski z dołączeniem odpisów świadectw i życiorysu należy składać w terminie do dnia 10 czerwca 1926 r., do

Dyrekcji Krajowego Zakładu Poprawczego w Chojnicach — Pomorze.

Przetarg przymusowy.

W środę, dnia 12 maja 1926 r., o godz. 11 przed poł., sprzedawać będą w Grudziądzu przy ul. Młyńskiej 10 więcej dającemu za gotówkę:

szafę ogniową, 2 biurka dębowe, 4 krzesła, kanapę, bibliotekę, maszynę do pisania („Continental”), lampę itp.

Rzeczy są używane i można takowe pół godziny przed rozpoczęciem przetargu oglądać. 6766 Smarz, kom. sądowy, Grudziądz.

Uznana przez Pomorską Izbę Rolniczą od dawno znana owczarnia zarodowa rasy mięso-włnistej Merino-Precos

Bakowo

poczta i stacja kolejowa Warlubie, pow. Świebów (Pomorze), telefon 31 6764

założona w roku 1826

urządza

w sobotę, dnia 12-ego czerwca 1926 roku o godzinie 1/2-iej popołudniu

licytację tryków.

Sprzedawać się będzie około 50 tryków merynuszowych, szybko dojrzewających, o typie włnistym-mięsnym, szlachetnej długiej wlnie i silnej konstytucji po cenie tegoczesnej.

Hodowca: Dyrektor owczarni Alkiewicz, Poznań, Patr. Jackowskiego 31.

Powózki oczekiwane będą w dniu licytacji na zamówienie, interesentów na stacji Warlubie i Grupa F. Gerlich.

Odpadki

szpagatu

kupuje w mniejszych i większych ilościach

Drukarnia Pomorska

Doniesienie!

Z dniem dzisiejszym **obniżyłem** ceny na obuwie „PEPEGE”, a mianowicie:

Ludowe Sportowe	z przyszywaną podeszwą	Nr 23/27	28/34	35/41	42/46
		4.20	5.—	6.—	7.—
		Nr 21/27	26/34	35/41	42/46
		5.—	6.—	7.50	8.50

W. Szpanowski Nast.

magazyn obuwia 6765
Grudziądz, ul. Wybickiego 6/8

Niniejszem polecam mój bogato zaopatrzony

skład nagrobków

w najrozmaitszych jakościach i wykonaniu. Polecam zarazem: garnitury umywalkowe, tablice rozdzielcze, płyty stołowe z białego marmuru „Carrara” po cenach nadzwyczajnie solidnie kalkulowanych.

J. Bielawski i Syn, Grudziądz

6276

ulica Rzezalniana nr. 15.

UWAGA!

Urządzamy włącznie do dn. 15 maja br., mimo 100% zwwyżki dolara tanią sprzedaż tj. po cenach poprzednich, wyznaczonych bez jakiegokolwiek nadwyżki.

PROSINY SIĘ PRZEKONAC!

SPRZEDAJEMY:

hafty, koronki, jaczeki dziecięce, koszule damskie i męskie, podstanieczki, majtki, reformy, fartuchy, pończochy, skarpetki, rękawiczki, wstążki, artykuły męskie oraz wszelkie robótki ręczne, towary krótkie i wszelkie wyroby skórkowo-galanteryjne.

Od zakupu ponad 10 zł udzielamy dodatkowo 10% rabatu.

FA RUDOLF FLATAUER

właściciel Strassburger & Haltrecht
GRUDZIĄDZ, ulica 3-Maja nr. 38. 6747

TAPETY

w wielkim wyborze. Kolekcje na żądanie odwrotnie.

Linoleum • Dywany i Chodniki kokosowe

Ceraty na stoły i wózki dziecięce w najrozmaitszych kolorach i deseniach. 6721

Wszelkie farby, laki, pędzle, pokosty, klej i terpentynę poleca po przystępnych cenach tylko pierwszorzędnej jakości

P. Marschler, Grudziądz Pl. 23 Stycznia 18
Telefon nr. 517.

Tow. Akc.

Drukarnia Pomorska

Grudziądz • ulica Groblowa nr. 27/29

poleca się do wykonywania wszelkich robót w zakresie drukarstwa wchodzących

Masowe nakłady • 4 maszyny rotacyjne
Precyzyjne wykonanie!!! — Ceny konkurencyjne!!!
Solidna obsługa!!!

Ogłaszajcie w Głosie Pomorskim!

SÓL

6769 poleca hurtownie
BRONISŁAW MURAWSKI
GRUDZIĄDZ
ulica Wybickiego nr. 26 — telefon 107.

Spółka użytkownika bydła w Łasinie
poszukuje od zaraz do zakupu i sprzedaży
Bydła wszelkiego rodzaju

SIŁĘ wykwalifikowaną

w tym kierunku na stałą pensję i tantiemę.
Zgłoszenia z warunkami i życiorysem oraz
odpisami świadectw, nadsyłać prosimy do pre-
zesa Rady Nadzorczej p. W. Staskiewicza.
Z a w d a p. Plesewo, pow. Grudziądz. 6767

Na raty

Ubrania, płaszcze
damskie, kostjomy,
suknie, bluski,
swetry, ubranka i
bielizną (6734
nabyć można w firmie
S. ROTSZULD, Grudziądz
Staro-Rynkowa nr. 2 — Telefon 506.

Grudziądzkie Laboratorium dentystyczno techniczne
ZĘBY sztuczne w pierwszorzędnym wy-
konaniu. Plac 23 Stycznia 23, II.

Posady

UCZNIA

poszukuje natychmiast
W. Pańka, mistrz
krawiecki, Chelmińska 30.

Ucznia biurowego

z ładnym charakt. pisma
poszukuje się od zaraz.
Tylko piśmienne zgłosz.
z własnoręcznie napisanym
zyciorysem należy
kierować do Głosu Pom-
orskiego pod nr. 6740.

Uczennice donatki kra-
wieckie wiecezynny
przyjmie Tusz, Grobla 18
I piętro na prawo.

Mieszkania mniej-
szego lub większego po-
szukuje Czynsz za rok
lub 1/2 roku zapl. Adres
wsk Głos. P.nr. 7181pm.

Mieszkanie 4 poko-
jowe zamienię na dwu-
pokojowe. Zgłosz. do
Głosu Pom. nr. 7202pm

Pokój nmeblowany
od 15/V 26r. z obiadaniami
lub bez do wynajęcia.
Taniez rower męski
do sprzedania. (6723
ul. Mickiewicza 16, I p.

Pokój umeblowany
do wynajęcia ewentualnie
z użytkowaniem kuchni. (7193
Trynkowa 14, I piętro.

Różno

Ostrzegam
każdego przed wydzierż-
mowaniem 4 pokojow.
z meblami w domu przy
ul. Fortecznej 3, parter
Bęclawski, gospodarz.

Oszezerstwa
niewinnie rzucone na urzę-
dnika p. Szymelena
Bronisława Tarpno
solwark odwołuję i prze-
praszam. 7197

Frank Edward
mistrz kowalski
Tarpno - solwark

Letnisko

z całodz. utrzym. pod
Grudziądziem. Dobra ko-
munikacja. Wiadomość:
„Nasz Sklep Krajowy”
ul. Sienkiewicza, tel. 173

Baczność!

Fotografie
paszportowe
w pół godziny 6275
Zakład fotograficzny,
3-go Maja 10.

Wyborna 6681
kaszę jęczmienną,
pęczak
i kaszę perłową
poleca
M. Mnichowski, Megilno
Olejarnia i wytwórnia
kaszy.

Sztandary
wykonuję dla korporacji
płnków, stowarzyszeń i
młodzieży szkolnej od
najskromniejszych do naj-
wykwintniejszych. (6773
P. Zmura
Toruń, Nowy Rynek 1.

Sprzedano
Meble używane
na sprzedaż
Kozarowa 13, II

Maszyna do prania
na sprzedaż
Bydgoska 4, II na lewo

Lek sykon
w skórzanej oprawie
w języku niemieckim
za 200 zł do sprzedania
Kościszki 4, I p. podw.

Fortepian krótkie
skrzydło, w dobr. stanie,
sprzeda tania GARBE,
ulica Kosciuszki nr. 36.

Walach
śronek (rasy belg.), 1,70
mtr. wysoki, do oddania
G. MÜLLER, Dragasz
powiat Grudziądz 7191

AKCJE
cukrowni Melno sprzeda
Foth, Zielnowo
p. Dembiniec.

Korzystnie na sprzedaż:
biurko dęb. z fotelem
i zegar stojący (7194
Kwiatowa nr. 28, II p.

Biurko dębowe (dyp.)
i biurko orzechowe
z obudowaniem do sprze-
dania Nadgórska 19a II pr.

Pierwszorzędna
asfaltowa
PAPE dachowa
Smolek dachowy,
Lepnik
Wapno
Cement
Dachówkę
i inne materiały budo-
wlane poleca po ce-
nach konkurencyjnych
Fabryka
TEKTUR DACHOWYCH
W. Kutowski i S-ka
T. z o. p. Grudziądz
Biuro: Ogródowa 33
Telefon 429
Telegramy: Tatedach
Fabr. i Tusz. Droga.

6726 Sarment.

Kupna

Kupię

DOM

w Grudziądzu
25000 zł lub odpowiadają-
ce tej sumie dolary wy-
płace z góry. Oferty do
Głosu Pom. nr. 7189pm.

Większe ilości
jagniąt
tuczonych, nie starsze
jak 8 mies., do natychm.
lub późniejszej dostawy
kupię po cenach wysok.
Holm, Szubin wieś
Telefon: Szubin nr. 1. (6724

Kupię

dwa wozy

2 1/2 calowe, także i
półszorki

dobrze utrzymane. Zgł.
do „Par” Toruńska 4.
Kupię jednokonną
platformę na resorach
oraz dwukółowy (7201
wózek ręczny
Zółtowski
ul. Forteczna nr. 9, I p.